

■ Επιμέλεια, συνεντεύξεις: Κατερίνα Ασπρογέρακα, Άκης Ασπρογέρακας ■

Το εμπορικό-ιδιωτικό ραδιόφωνο που λυμάνεται τα ερτζιανά κύματα θέλει πρωτίστως ν' ασκήσει εξουσία. Την εξουσία των οικονομικών κολοσσών που εισδύοντας στο χώρο των μαζικών μέσων δημιουργούν και ενισχύουν περισσότερο τις πολύπλοκες, γραφειοκρατικές και συγκεντρωτικές δομές που χαρακτηρίζουν τα μέσα επικοινωνίας στη σημερινή τους φάση. Υπάρχει σήμερα εμφανώς η τάση αυτά τα μέσα να συγκεντρωθούν σε ελάχιστα χέρια. Ένα κατ' εξοχήν κοινωνικό και συντροφικό μέσο όπως το ραδιόφωνο μετά την αποδέσμευσή του από την κρατική εξουσία περνάει κάτω απ' τον έλεγχο οργανωμένων ιδιωτικών συμφερόντων. Στη μπάντα των FM υπάρχουν σήμερα κομματικοί ραδιοσταθμοί που είναι κατ' επίφαση δημοτικοί, ραδιοσταθμοί των εφοπλιστών και των μεγαλοεκδοτών.

Δημοτικοί ραδιοσταθμοί που κατ' ουσίαν παρανομούν αφού δεν επιτρέπουν την ελεύθερη πρόσβαση στους ίδιους τους δημότες τους και ιδιαίτερα στους νέους όπως ορίζει το Προεδρικό διάταγμα 25/15.1.88 (άρθρο 5 § 1 γ, δ).

Διαδημοτικοί ραδιοσταθμοί που καλούν τα ΜΑΤ όταν οι δημότες τους απαιτήσουν το λόγο, όπως έπραξε το Ράδιο 5 τα Χριστούγεννα με ομάδα νέων που θέλησε να μεταδοθεί κείμενο (το αναδημοσιεύουμε στις επόμενες σελίδες), ως φόρος τιμής στο Ρουμανικό λαό. Άλλοι «δημοτικοί» ραδιοσταθμοί, όπως ο 9,41 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ FM, απολύουν μέσα σε μια νύχτα όλο το δημοσιογραφικό τμήμα προκειμένου να δικτυωθούν (κατά παράβαση του άρθρου 6 § 1, 2 του ανωτέρω Πρ. διατάγμ.) με άλλους, κομματικά ταυτόσημους σταθμούς.

Εμείς θα μιλήσουμε κυρίως για το άλλο ραδιόφωνο, το εναλλακτικό ραδιόφωνο, τα προβλήματά του, τις αγωνίες του, τους πόθους του. Το απλό και καθημερινό ραδιόφωνο που δεν διαθέτει ακριβά εισαγόμενα μηχανήματα, που δεν διαθέτει ακριβοπληρωμένους ηχολήπτες ούτε διευθυντάδες ούτε προϊσταμένους ζώνης ούτε πορτιέρηδες και μπράβους. Το ραδιόφωνο που συσπειρώνει γύρω του μια κοινότητα. Το ραδιόφωνο που θέλει να ενώσει, ν' αφυπνίσει και να ενισχύσει την αλληλεγγύη δημιουργώντας νέους αυτόνομους δίαυλους επικοινωνίας, ενεργοποιώντας τους πολίτες, διαχέοντας αφιλοκεδώς πληροφορίες προς όλες τις κατευθύνσεις, προβάλλοντας προβλήματα που οι υπάρχουσες οικονομικές και πολιτικές πολώσεις κρατάνε θαμμένα.

Είναι προφανές ότι ένα εναλλακτικό ραδιόφωνο πασχίζει να δώσει διέξοδο σε ιδέες και ρεύματα που χαρακτηρίζουν την αυθεντική κοινωνία των πολιτών στην προσπάθειά της να αυτοοργανωθεί, να αυτοεκφραστεί, να βγει απ' τη βουβαμάρα και την αδράνεια. Θα μιλήσουμε για το ραδιόφωνο στη γειτονιά, το ραδιόφωνο του συλλόγου, της ομάδας, του συνδικάτου. Ραδιόφωνο με το οποίο η κοινωνία θα καταθέτει τις πρωτογενείς αντιστάσεις της και την αυθόρμητη λαϊκή δημιουργικότητα.

Ο μπαμπούλας των παρεμβολών χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον παλιότερα από το Υπουργείο Μεταφορών για την καταδίκη των ερασιτεχνών και την

δήμηση περιουσιακών στοιχείων άσχετων πολλές φορές με την αλυσίδα των μηχανημάτων εκπομπής.

Σήμερα ο ίδιος τεχνοπαμπούλας αποφασίζει αν θα πάρει άδεια των 30 KW ο ANTENNA ή ο «902» και 141 watt το Ράδιο Κιβωτός, (εναλλακτικό ραδιόφωνο στη Θεσσαλονίκη).

Η Κοκκινσκοκκίτσα στο Χαλάνδρι είναι πάνω από 12 μήνες που περιμένει απάντηση στην αίτησή της για άδεια, ενώ συστηματοποιείται η παράδοση της συχνότητάς της σε άλλους ραδιοσταθμούς μια και οι 94,6 MHz είναι απ' αυτούς που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα διαφημιστικά τιμολόγια. Θύμα παραγκωνισμού από το Ράδιο Κύκλος που εκπέμπει στους 94,8 MHz. Το Ράδιο Παρέμβαση από τον Κορυδαλλό σταμάτησε να εκπέμπει μετά από 18 μήνες αφού τα 400 watt που εξέπεμπαν από την εξαόροφη πολυκατοικία ξαφνικά εκμηδενίστηκαν από τα 5 KW του Ράδιο Κύκλος εγκαταστημένα στα 1.000 μέτρα της κορυφής του Υμηττού. Μετά από επανειλημμένες αλλαγές συχνότητας, η κούραση που προκάλεσε ο τεχνικός πόλεμος και με

άλλα μέτωπα (διαφημισάκηδες, οικοπεδάδες κ.ά.) απογοήτευσαν τα μέλη του στεκιού και το έφεραν στα πρόθυρα της διάλυσης.

Ο αδυσώπητος ανταγωνισμός ισχύος που έχουν επιβάλλει οι μεγαλοσταθμοί σπόνσορες εκτόπισε πρώτα τους ερασιτεχνικούς σταθμούς και μετά τις σποραδικές αυτόνομες ραδιοπροσπάθειες των ομάδων γειτονιάς. Μια εγκατάσταση αναμεταδότη συνήθως ξεπερνά τα 10.000.000. Το συνηθισμένο κόστος μιας τέτοιας κεραίας είναι γύρω στα 2.000.000. Τα ποσά που τζιράρονται στο σύνολο της εγκατάστασης ενός ραδιοσταθμού (π.χ. ο ANTENNA λέγεται ότι κόστισε πάνω από 250.000.000 ενώ ανάλογο ποσό ακούγεται και για τον SKY με τα τελευταία τεχνολογίας SONY Κοσκωτομηχανήματα) προκάλεσαν και προκαλούν τον καγχασμό των παλιών ερασιτεχνών της μπάντας...

Αφού με τόσα εκατομμύρια, ο ANTENNA αναγκάστηκε να εκπέμπει σε τρεις και τέσσερις συχνότητες αποτυγχάνοντας παταγωδώς να ακουστεί σε μία όπως π.χ. ακουγόταν ο πάλας ποτέ μετανοημένος ερασιτέχνης «267» με τα στερεοφωνικά του σπιτιού του και με τα 400 WATT κλασικό «κανόνι» πομπό της εποχής του '85.

Πρόσφατο παράδειγμα σκληρού ανταγωνισμού προς εναλλακτικό ραδιοσταθμό είναι και ο «93,7» προς το Ράδιο Όραμα στο Αγρίνιο. Ο «93,7», σταθμός επιφανούς Αγρινιώτη εμπόρου, με πάγιο εξοπλισμό γνωστού ιταλικού οίκου αξίας 7.000.000 είχε να κάνει με τα ερασιτεχνικά μηχανήματα των 500.000 με τα οποία ξεκίνησε το Ράδιο Όραμα.

Ο πόλεμος ήταν αθέμιτος και ξεκινούσε από την εκ παραθύρου χορήγηση πασοκοόδειας στον «93,7» μέχρι φήμες για παρεμβολές που ενέσπειρε ο ίδιος σταθμός στην κλειστή αγρινιώτικη κοινωνία με ορισμένους καλοθελητές που πρωταγωνίστησαν στο στήσιμο του σκηνικού. Αλλά ο μεζές ήταν αλλού: Η ακροαματικότητα του Ράδιο Όραμα ήταν διπλάσια από τον «93,7» και η επακόλουθη διαφημιστική ζημιά έφερε τον εισαγγελέα και την κατάσχεση των

μηχανημάτων του Ράδιο Όραμα.

Άλλο παράδειγμα είναι το *Ράδιο-Κιβωτός* που από το Φλεβάρη του '88 άλλαξε 5 συχνότητες 96,3/96,4/96,7/96,9/97,1 MHz, κληρονομήθηκε από το Radio FREE το νεανικό ραδιόφωνο και τον STAR F.M. Το 1989 πήρε άδεια για τους 92,5 MHz (με 141 Watt μέγιστου ισχύ!) χωρίς όμως και να σταματήσουν οι ενοχλήσεις. Επανεπιλημμένες κλήσεις στην Ασφάλεια γιατί την συχνότητα, όπως μας λένε οι καταγγελλείς, την διεκδικούσαν άλλα κυκλώματα με πιέσεις, απειλές, παρεμβολές. Παρ' όλ' αυτά το Ράδιο Κιβωτός άντεξε και σήμερα έχει 18ωρο πρόγραμμα με συνολικό κόστος εγκαταστάσεων κάτω των 700.000 δρχ. Το Φλεβάρη έκλεισε δύο χρόνια λειτουργίας ενώ η συναγωγή των μελών του ευλαβικά συνέρχεται κάθε δεύτερη Κυριακή απόγευμα.

Το άλλο Θεσσαλονικικό ραδιόφωνο, το *Ράδιο Ουτοπία*, ξεκίνησε από τους 107,5, δημιουργώντας μια όαση στα δεξιά όρια της μπάντας, για να καταλήξει στους 107,7 MHz αφού πιο πάνω δεν γίνεται διότι εκπέμπουν τα αεροπλάνα. Έχει προβλήματα από τον συνωστισμό μεγάλου αριθμού ερασιτεχνών και ορισμένων σκυλοεμπορικών χωρίς άδεια. Παρ' όλη την καλή θέληση σχεδόν όλων των πλευρών να μοιραστούν δίκαια οι 107 MHz, πάντα οι εκπέμποντες σταθμοί ήταν περισσότεροι από τις διαθέσιμες συχνότητες οπότε έπιπτε και η σχετική «τάπα» προς όφελος συνήθως των 600 W του Ράδιο Ουτοπία. Τώρα η Ουτοπία μετά την τρίχρονη πορεία της, πολιορκημένη, εξακολουθεί να εκπέμπει και να εξελίσσεται, φτύνοντας την κυρίαρχη ανταγωνιστική αντίληψη για μεγαλύτερη ισχύ και τελειότερα μηχανήματα. Αντίθετα έχει γίνει πολλή προσωπική δουλειά όχι μόνον στις τεχνικές εγκαταστάσεις του στούντιο αλλά και για τις ιδιαίτερες ανάγκες της φυσιογνωμίας του, όπως η ράμπα στην είσοδο για να είναι ο σταθμός προσπελάσιμος σε άτομα με αναπηρίες. Η Ουτοπία φέτος ξεκίνησε πρωινή ζώνη φτάνοντας έτσι τις 20 ώρες εθελοντικού προγράμματος, ενώ η εκκλησία των μελών συνέρχεται τακτικά κάθε Κυριακή απόγευμα.

Κοινό σημείο όλων των εναλλακτικών σταθμών που ήρθαμε σε επαφή ήταν η εμφανής προσωπική δουλειά των μελών. Εδώ απουσιάζουν τα φιμέ τριπλά τζάμια, οι φουτουριστικές ηχομονώσεις, τα βενετικά στόρ, τα ποστ καθιστικά αναμονής και γενικά το σινιέ IBM new look.

Οι χώροι είναι χαρούμενα λειτουργικοί, ελεύθεροι από τα μή χρήσιμα και με το χαρακτηριστικό πολύχρωμο και πολυσήμαντο παζλ αφισών στους τοίχους. Προορισμένοι να καλύπτουν τις συλλογικές ανάγκες της καθημερινής ανθρώπινης επαφής και τις συνελεύσεις των πολυάριθμων μελών.

Τα στούντιο είναι εξοπλισμένα με τα απαραίτητα μηχανήματα ήχου που όμως η διαφορετική μάρκα και μοντέλο του καθενός μαρτυρά την εθελοντική προσφορά, και όχι το πανάκριβο ψηφιακό συνολάκι αγορασμένο από την Sony για το... technopimage του σταθμού. Η ακουστική ποιότητα εδώ δεν μετριέται με την εγγυημένη μάρκα μιας αυτόματης 24κάναλης αλλά με τις δημιουργικές και πολλές ανθρωποώρες των τεχνικών του κάθε σταθμού. Το βέβαιο εί-

ναι ότι ποιοτικώς η ακουστικότητα αυτών των σταθμών είναι η ίδια αν όχι, σε αρκετές περιπτώσεις, καλύτερη από τους υπόλοιπους εμπορικούς και κρατικούς σταθμούς.

Στις εγκαταστάσεις των μηχανημάτων εκπομπής λείπουν οι 30μετροι πυλώνες με τις εντυπωσιακές κεραιές που αν δεν καταπατούν κάποιον δασικό, κοινοτικό ή αρχαιολογικό χώρο σίγουρα μολύνουν με τις ισχυρές πεδιακές ακτινοβολίες των δεκάδων κιλοβάτ.

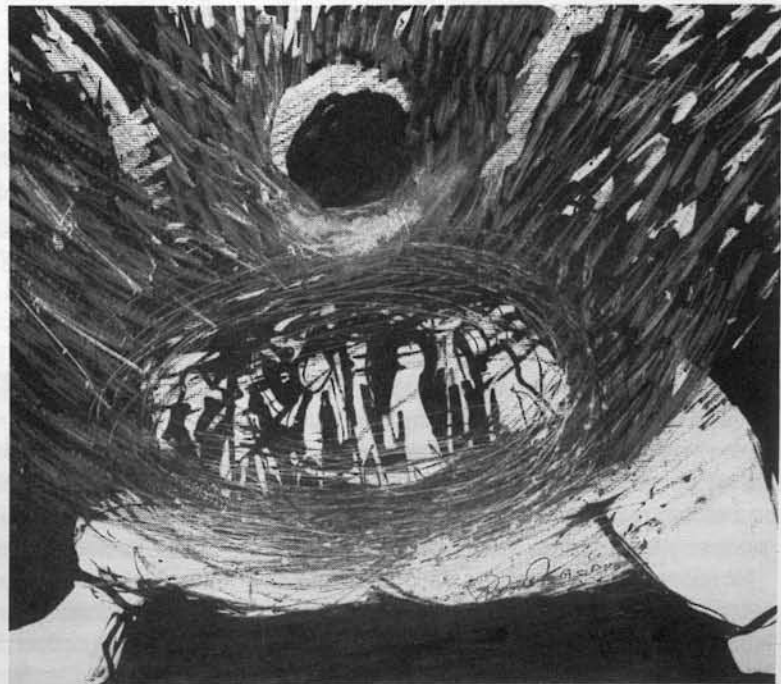
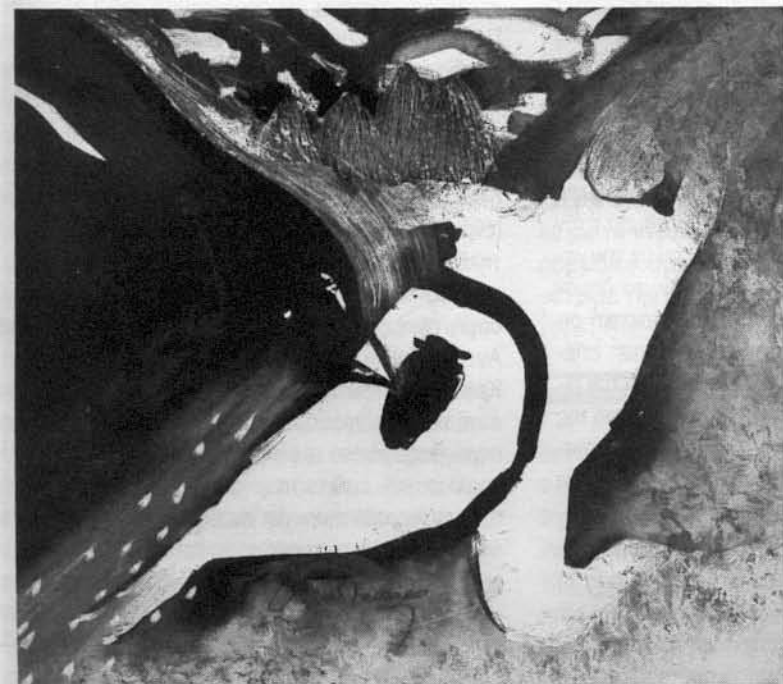
Με εξαίρεση τον εναλλακτικό ραδιοσταθμό του Κιλκίς, όπου η ομάδα που τον διαχειρίζεται κατόρθωσε να κατασκευάσει μόνη της πυλώνα διαστάσεων ανάλογων προς αυτόν του «98,4» στα Τουρκοβούνια. Και σ' αυτήν την περίπτωση ο πομπός είναι 1.000 W και εγκαταστημένος στον κήπο μιας συμπαθητικής μονοκατοικίας στις παρυφές της πόλης.

Τέλος οι πομποί είναι ηρωικές ιδιοκατασκευές που αφηφώντας το σύγχρονο βιομηχανικό ντιζάιν ξιφομαχούν στους αιθέρες με τους αδηφάγους της εμπορικής εκτόνωσης. Είναι προσεκτικά συντονισμένοι μετά από ελέγχους που κράτησαν εβδομάδες. Το μεράκι φαίνεται και στις βλάβες που όταν (σπάνια) παρουσιάζονται είναι ευκαιρία για γενικό ξεσκόνισμα και σέρβις του μηχανήματος.

Το 1989, με τους έντονους συνελευσιακούς προβληματισμούς των εναλλακτικών ραδιοσταθμών για τις προοπτικές τους, έφυγε, αφήνοντας στο 1990 την ανήσυχη ωριμότητα για εσωτερική αναδιοργάνωση, και μεγαλύτερη επεξεργασία του ύφους των σταθμών. Τέθηκαν κάποιες νέες δεοντολογίες που πηγάζουν από την ξεχωριστή εμπειρία του κάθε ραδιοσταθμού και στόχοι όπως η απλή συνέπεια της εβδομαδιαίας κυκλικότητας του προγράμματος και η χρονική ακρίβεια στα ραντεβού των εκπομπών. Μεγαλύτερη κινητικότητα των μελών προς τα κοινωνικά με συνεντεύξεις, εκδηλώσεις αλλά και με συμμετοχή σε καταλήψεις ή άλλες κοινωνικές διαμαρτυρίες. Τα αποτελέσματα δεν άργησαν να φανούν. Η φίμωση που επέβαλαν τα επίσημα ΜΜΕ για την Αραβησσό έσπασε και από την δημοσιοποίηση που έδωσαν οι εναλλακτικοί ραδιοσταθμοί της Θεσσαλονίκης, όταν κανείς ακόμη δεν μιλούσε για τα επιχειρούμενα στην υδροδότηση. Αντίστοιχα καταλυτική ήταν η δυναμική παρέμβαση της Κοκκιννοσκουφίτσας στην Ρεματιά του Χαλανδρίου.

Οι διεργασίες και οι ζυμώσεις που εμφανίστηκαν τόσο έντονα στους εναλλακτικούς ραδιοσταθμούς στα τέλη του 1989 ήταν πολυποικίλες και πολυμέτρες. Οι απαιτήσεις των ίδιων των μελών αυξήθηκαν και «παραδοσιακοί» τρόποι σκέψης και οργάνωσης επανεξετάστηκαν.

Νέες μέθοδοι προβολής και σύνδεσης με την κοινωνία επιλέχθηκαν οι οποίες έδωσαν μεγαλύτερη ευελιξία και πιο ευαίσθητα ανακλαστικά απέναντι στα κοινωνικά γεγονότα και στα μουσικά ρεύματα. Αυτή η επιμελημένη ύφανση κοινωνικού πλέγματος προοιωνίζει τη χαρραγή της νέας κοινότητας που θα διαθέτει τα δικά της μέσα ενημέρωσης.

9,41 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ F.M.

Το κομματικό ραδιόφωνο

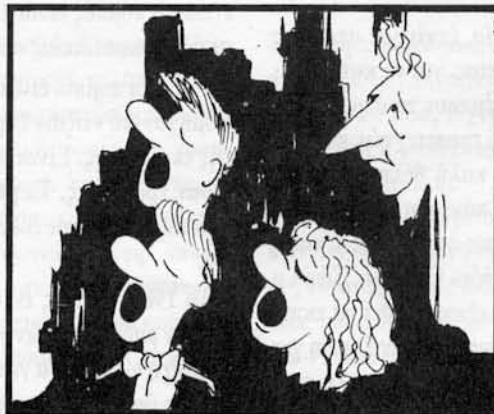
ΠΟΤΕ ΙΣΩΣ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ τα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης (Μ.Μ.Ε.) δεν είχαν τέτοιο ειδικό βάρος στην ελληνική κοινωνία. Το στήσιμο της νέας βιομηχανίας της συνείδησης είναι ο μίτος που διαπερνά το σύνολο σχεδόν όσων διαδραματίζονται στην κεντρική πολιτική σκηνή, αλλά και στο παρασκήνιο, κατά την τελευταία διετία. Κεφάλαιο, κράτος και κόμματα διαπλέκονται σ' ένα παιχνίδι που, αν και η έκβασή του δεν είναι δοσμένη, η τάση του είναι σαφής: εγκαθίδρυση ολιγοπωλίου στην πληροφόρηση. Ένα νέο STATUS που αφ' ενός θα παράγει, θα συντηρεί και θα αναπαράγει τους όρους της νέας συναινετικής εποχής και αφ' ετέρου θα περιθωριοποιεί και θα εξαφανίζει κάθε κριτική στάση, κάθε ένσταση και αντίσταση.

Σ' αυτό το νέο ομοιογενοποιητικό-ολιγοπωλιακό μοντέλο πληροφόρησης, η περίπτωση του «9,41 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ FM» είναι ένα μικρό κομματάκι του παζλ, μια λεπτομέρεια. Λεπτομέρεια όμως αρκετά διδακτική για τις κρατούσες συμπεριφορές, προθέσεις και επιλογές και τα συμφέροντα που αυτές συμπυκνώνουν, εκφράζουν και προωθούν.

Ο «9,41 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ FM» (Δημοτικός Ρ/Σ Ηρακλείου Αττικής) δεν είναι πια ότι υπήρξε μέχρι και τις πρώτες ημέρες της νέας χρονιάς, δηλαδή ένα ελεύθερο, πλουραλιστικό, εναλλακτικό και ειδικό ραδιόφωνο. «Κάποιοι» φρόντισαν γι' αυτό. Τη στιγμή ακριβώς που γκρεμίζονται βάρβαρες δυναστείες, τείχη και κρατικοποιημένα οράματα, αυτοί οι «κάποιοι» θέλησαν να γκρεμίσουν και τα τελευταία υπολείμματα αξιοπιστίας και ευαισθησίας που τους είχαν απομείνει. Αν και το ποιόν τους είναι γνωστό, θέλησαν να μας επιδείξουν γι' άλλη μια φορά τα σταλινικά πιστοποιητικά τους, θέλησαν για άλλη μια φορά να μας υπενθυμίσουν πως είναι γνήσια τέκνα του Αυτοκράτορα Πασών των Ρωσίων Ι.Β.Στάλιν και ομογάλακτοι των κάθε λογής Τσαουσέσκου.

Με την αρχή της νέας χρονιάς ο 9,41 κλήθηκε να συγκαταθέσει στις επιταγές του «οικουμενικού» παιχνιδιού. Το αδέσμευτο ύφος, η ελεύθερη έκφραση, η κριτική και εναλλακτική στάση «ενοχλούσαν» όπως με ...ΠΕΡΙΣΣΟ θράσος ομολόγησαν ο Δ.Γόντικας, μέλος του Π.Γ. του ΚΚΕ και ο υπεύθυνος Τύπου του ίδιου κόμματος Παν. Λαφαζάνης, σε συνομιλίες που είχαν με τον υπεύθυνο ενημέρωσης του «9,41». Το θέμα του σταθμού απασχόλησε επίσης και την Αχτιδική Επιτροπή Βορείων Προαστείων του ΚΚΕ, όπου αποφασίστηκε να γίνουν οι σχετικές «νουθεσίες» (Βλ. λογοκρισίες). Είχαν όμως την «ατυχία» να πέσουν πάνω σ' ένα δημοσιογραφικό τμήμα που ήταν αποφασισμένο, όσο βρίσκεται μπροστά στα μικρόφωνα του 9,41, να υπερασπιστεί με το όποιο κόστος το δικαίωμα της ελεύθερης πληροφόρησης και της διαφοράς.

Με πρόσχημα την βιωσιμότητα του σταθμού, ο αχυράνθρωπος του ΚΚΕ Κυρ. Φιλίππιδης, πρόεδρος του Δ.Σ., και η σταλινική πλειοψηφία του συμβουλίου, αποφασίζουν, ερήμην των εργαζομένων και

Κεφάλαιο, κράτος και κόμματα διαπλέκονται σ' ένα παιχνίδι που αν και η έκβασή του δεν είναι δοσμένη, η τάση είναι σαφής: εγκαθίδρυση ολιγοπωλίου στην πληροφόρηση.

του Δημοτικού Συμβουλίου, να προχωρήσουν από τις 16.1.90 σε διαπραγματεύσεις για την δικτύωση του «9,41» με τους δημοτικούς Ρ/Σ «Διάυλος 10», «9,31 ΤΙΚ-ΤΑΚ», «ΡΑΔΙΟ-5» και «ΞΕΝΟΣ» (Α.Λιοσίων). Στόχος η συμπαραγωγή κοινών δελτίων ειδήσεων και πολιτικών εκπομπών από επιτελείο δημοσιογράφων που ήδη είχε επιλεγεί με μόνον κριτήριο την απόλυτη νομιμοφροσύνη στην «υψηλή καθοδήγηση του κόμματος της εργατικής τάξης». Έτσι θα περιόριζαν και θα απολύονταν από τον «9,41» επτά από τους δεκατρείς δημοσιογράφους που απασχολούσε το τμήμα. «Μ' ένα σμπάρο, δυο τρυγόνια», που θα 'λεγε και ο Χαρ. Φλωράκης.

Από την πρώτη στιγμή που οι δημοσιογράφοι πληροφορήθηκαν (τυχαία) τα σχέδια της διεύθυνσης, η απάντησή τους ήταν μία και ομόφωνη: Καμία απόλυση, καμία αλλαγή της φυσιογνωμίας του σταθμού και σταμάτημα κάθε διαπραγμάτευσης για δικτύωση που ουσιαστικά θα σημάει την υπαγωγή του «9,41» στον Περισσό. Επειδή μάλιστα ο αχυράνθρωπος του ΚΚΕ επέμενε πως το πρόβλημα του σταθμού ήταν οικονομικό και έπρεπε να αντιμετωπιστεί με την νεοφιλελεύθερη συνταγή των απολύσεων, το δημοσιογραφικό τμήμα επεξεργάστηκε εναλλακτική οικονομική πρόταση βιωσιμότητας. Η πρόταση απέτρεπε τη δικτύωση και εξασφάλιζε όχι μόνο την βιωσιμότητα του σταθμού αλλά και την αναστροφή της καθοδικής του πορείας ώστε μεσοπρόθεσμα να αποτελέσει μια επιχείρηση που θα αποφέρει έσοδα και δεν θα σπαταλά το χρήμα των δημοτών.

Όταν το διοικητικό συμβούλιο πληροφορήθηκε την πρόθεση των δημοσιογράφων κατάλαβε πως το φύλλο συκής που άκουγε στο όνομα «οικονομικό πρόβλημα» είχε πέσει. Έπρεπε πάση θυσία η πρόταση να μην συζητηθεί. Γι' αυτό και όταν οι δημο-

σιογράφοι έκατσαν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, πριν προλάβουν να ξεδιπλώσουν τα χαρτιά τους, τους κοινοποιήθηκε η ομαδική απόλυσή τους. Το πρόσχημα: Βρίσκονταν σε 48ωρη απεργία. Πάλι καλά δηλαδή που δεν αποφασίστηκε ο εγκλεισμός τους σε ψυχιατρείο κατά τα σοβιετικά πρότυπα άσκησης «φιλεργατικής» πολιτικής. Η συνέλευση των δημοσιογράφων, κρίνοντας πως η νομιμότητα των συλλογικών αποφάσεων είναι ανώτερη από κάθε είδους νομικίστικα τερτίπια, αποφάσισε να μην αναγνωρίσει και νομιμοποιήσει καμιά απόλυση ή διακοπή συνεργασίας με οποιονδήποτε τρόπο κι αν γίνει. Οι δημοσιογράφοι αρνήθηκαν να παραλάβουν την απόφαση του Δ.Σ., πράγμα που έκανε τον αχυράνθρωπο του ΚΚΕ να προχωρήσει στη θυροκόλληση της απόφασης σε δεκατρείς πόρτες μέσω κλητήρα.

Όλες αυτές τις ημέρες οι δημοσιογράφοι του «9,41» κατέβαλαν κάθε προσπάθεια (μοίρασμα προκηρύξεων στους δημότες, δελτία και συνεντεύξεις τύπου) να δημοσιοποιήσουν το τι συνέβαινε στο σταθμό και να καταδείξουν την πολιτική διάσταση της δικτύωσης. Παράλληλα, μέχρι την ώρα που γράφονταν αυτές οι γραμμές, ήταν ανοιχτό το θέμα της κατάληψης του σταθμού, ως ύστατο μέσο να ακυρωθεί έμπρακτα το όλο εγχείρημα. Πρέπει να σημειώσουμε πως η επιχειρούμενη δικτύωση είναι παράνομη, βάση του Προεδρικού Διατάγματος 25 για την τοπική ραδιοφωνία, ενώ παραβιάζει και διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας. Σ' αυτό οι Δ/σεις των πέντε σταθμών δεν έχουν δώσει απάντηση, εκτός αν περιμένουν να συμπεράνουμε πως σαν γνήσιοι κομμουνιστές δεν αποδέχονται την αστική νομιμότητα.

Πρέπει ακόμη να σημειώσουμε την άμεση αντίδραση της Ομοσπονδίας Οικολογικών και Εναλλακτικών Οργανώσεων στο όλο εγχείρημα, που εκφράστηκε με ψήφισμα συμπαράστασης από την τρίτη Πανελλαδική Συνδιάσκεψη, ενώ μετά από πρωτοβουλία της Μαρίνας Δίζη κατατέθηκε επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή.

Κλείνοντας αυτό το σημείωμα θέλουμε να τονίσουμε πως, ανεξάρτητα από την έκβαση της κρίσης στον «9,41» και το μέλλον της δικτύωσης των πέντε (ενώ δεν αποκλείεται ότι στο μέλλον θα δούμε και τηλεοπτικές δικτύώσεις), είναι αναγκαίο να ανοίξει μια όσο το δυνατόν πιο πλατιά συζήτηση για την δομή, την λειτουργία και τον ρόλο των ΜΜΕ σήμερα. Αν η πολιτική των συνασπισμένων δυνάμεων του Κεφαλαίου, του Κράτους και των Κομμάτων είναι αυτή που περιγράψαμε πολύ σχηματικά στην πρώτη παράγραφο αυτού του σημειώματος, ποια θα είναι η εναλλακτική, έμπρακτη απάντηση; Στην πρόκληση πρέπει να απαντήσουμε. Διαφορετικά δεν θα μας απομείνει άλλο πέρα από το να θρηνολογούμε μετά από κάθε μικρή διδακτική ιστορία σαν κι αυτή του «9,41 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ FM».

Ζαχαρίας Λουδάρος
Έφη Ασημακοπούλου

ΟΥΤΟΠΙΑ : Αυτοί παίζουν με την εξουσία, εμείς δουλεύουμε ασύμβατα για την επικοινωνία!

■ 107,7 F.M. STEREO — Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η ■

Μπαίνοντας στο στούντιο του Ράδιο Ουτοπία, βλέπεις με έκπληξη, ότι υπάρχει μια ράμπα ξύλινη από την είσοδο του στούντιο μέχρι το χώρο εκπομπής. Σημειωτέον, ότι το στούντιο είναι ημιυπόγειο με μεγάλα παράθυρα που δεν του στερούν το φως. Ρωτώντας μαθαίνεις ότι η ράμπα υπάρχει για να είναι προσπελάσιμος ο σταθμός σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Ο σταθμός έχει μια ιδιαίτερη ευαισθησία πάνω σ' αυτό το θέμα και η εκπομπή μεγαλύτερης ακροαματικότητας αναφέρεται πάνω στα προβλήματα αυτών των ανθρώπων. Είναι ίσως ο μοναδικός σταθμός στην Ελλάδα που έχει προνοήσει τη συμμετοχή των ανθρώπων αυτών.

Το στούντιο αποτελείται από δύο τεράστιους χώρους. Ο ένας με τραπεζάκια και καρέκλες καφενείου, βαμμένα σε άσπρο μαύρο, είναι ο χώρος που λειτουργεί ως αίθουσα συνελεύσεων και συζητήσεων. Ο δεύτερος τεράστιος χώρος είναι το στούντιο του σταθμού στο οποίο κυριαρχούν οι αφίσες.

Το οργανωτικό του σταθμού μπήκε σε μια τάξη στις τελευταίες συνελεύσεις. Αποφασίστηκε να γίνουν τέσσερις ομάδες: καθαρισμού, τεχνικών, προγράμματος και δημοσίων σχέσεων. Τα μέλη της συνέλευσης θα πρέπει υποχρεωτικά να μετέχουν σε μια ομάδα. Η γενική συνέλευση γίνεται κάθε Κυριακή, όπου και συντονίζονται οι δραστηριότητες. Σχετικά το οργανωτικό είναι χαλαρό και οι περισσότερες δουλειές γίνονται πρωτοβουλιακά.

Το μεγαλύτερο μέρος των εκπομπών του σταθμού είναι μουσικές και καλύπτουν όλο σχεδόν το φάσμα της μουσικής.

Υπάρχουν οι εκπομπές «Τοίχος περηφάνειας» με Ρυθμ Μπουζ και Rock and Roll, «Τζαζεμένη πολιτεία» με μουσική τζαζ, «Τα κουρέλια» με μουσική πανκ, «Οι τεμπέληδες της άγονης κοιλάδας» με ροκ, ρυθμ και μπλουζ, «Για όλα τα καλά παιδιά» με μουσική μόνο από την Ανεξάρτητη σκηνή και παρουσίαση

συγκροτημάτων, «107,7 κλά μέταλλο» με Heavy Metal, «Η ώρα των Μπλουζ» με μουσική Μπλουζ, «Νυχτερινή περίπολος», με έντεχνο ροκ, «Όσα παίρνει ο άνεμος τα κάνει κρεμαστάρια» που παρουσιάζει την Ανεξάρτητη σκηνή, «Χωρίς ανάσα», με παλιό κλασικό ροκ και «Έτσι είναι αν έτσι νομίζετε» με μουσικό new wave της δεκαετίας του '80.

Από ελληνικό ρεπερτόριο υπάρχουν οι εκπομπές «Κάντε το σπίτι σας ταβέρνα» με παλιό λαϊκό ρεμπέτικο, που την παρουσιάζει ο τσαχπίνης Στέφανος, και οι βραδινές εκπομπές (μετά τις 10 μ.μ.), τις οποίες ονομάζουν πειρατική ζώνη για να θυμούνται τις καλές στιγμές της ραδιοφωνίας.

Το Ράδιο Ουτοπία έχει δύο οικολογικές εκπομπές. Η μία λέγεται «Φυσικό περιβάλλον και άγρια φύση» με οικολογικά νέα και ανάλυση κάποιου θέματος. Η δεύτερη εκπομπή ονομάζεται «Πλανήτης γη ώρα μηδέν» και έχει σχόλια, ειδήσεις, συνεντεύξεις.

Άλλες εκπομπές λόγου (και όχι μόνο) είναι: «Για μια απελευθερωτική και αξιοβίωτη αναπηρία», η παρανοϊκή εκπομπή «Πω πο! Τι μεγάλο που είναι!», σάτιρα πάνω σε επιστημονικά θέματα, η «Εκπομπή πολιτικού λόγου και διαλόγου», όπου συζητούνται επίκαιρα πολιτικά θέματα, «Αναζητώντας το Νότο», με μουσική και σχόλια από την Λατινική Αμερική, η σατιρική εκπομπή «Όχι πριν το φαγητό, μετά...», οι «Μουσικές επιλογές και όχι μόνο» με σχόλια και ποικίλη μουσική. Η εκπομπή «Σ' ένα βαθύ μπουντρούμι» καταπιάνεται με θέματα υγείας και αντιπληροφόρησης όπως ναρκωτικά, ιατρική συντεχνία, καταλήψεις και άλλα. Επίσης, υπάρχει ακόμα η σατιρική εκπομπή «ΣΩ.ΒΕ» (Σωματική βελτίωση) και «Για τα μάτια σας μόνο...» που παρουσιάζει τις καινούργιες ταινίες των κινηματογράφων της Θεσσαλονίκης.

Τη συνέντευξη που ακολουθεί την πήρε ο Άκης Ασπρογέρακας.

□ Μια εισαγωγική ερώτηση θα ήταν «ποια είναι η ιστορία του σταθμού σας;»...

Νίκος: Θα πω πώς ξεκινήσαμε ως ομάδα τη λειτουργία του σταθμού. Είχαμε μεταξύ μας κάποιες κοινές απόψεις για το ραδιόφωνο. Κοινή εμπειρία μπορεί να μην είχαμε αλλά ο καθένας ανάλογα με τις ασχολίες του και τα ενδιαφέροντά του μπορούσε να συμμετάσχει στην ίδρυση και τη λειτουργία του σταθμού. Προσπαθήσαμε να δημιουργήσουμε την υποδομή που θα στηρίζει το σταθμό. Ξεκινήσαμε δηλαδή προσπαθώντας εμείς οι ίδιοι να κάνουμε κάτι αλλά, παράλληλα, να δώσουμε τη δυνατότητα και σ' άλλους να εκφραστούν. Αρχίσαμε με περιορισμένο κύκλο ανθρώπων γιατί πιστεύαμε ότι το ραδιόφωνο είναι μια προσωπική σχέση και μέσα απ' αυτή την προσωπική σχέση θα μπορούσε να βγει και το συνολικό ύφος του σταθμού. Δεν πιστεύουμε σε ομαδοποιήσεις, σε συνασπισμούς κοινωνικών ή πολιτικών ομάδων που στο όνομα του ραδιοφώνου θα άμβλυαν τις αντιθέσεις ώστε να δημιουργήσουν ένα σταθμό. Κάτι τέτοιο θα ήταν μια μίξη απόψεων κι όχι ένας σταθμός με ύφος. Αυτό που ενδιέφερε εμάς ήταν το προσωπικό ύφος του κάθε μέλους του σταθμού. Δεν θελήσαμε να πάρουμε άδεια. Δεν είμασταν αντίθετοι στην αναγνώριση από το κράτος, είμασταν ουδέτεροι, αλλά η διαδικασία που δόθηκαν οι άδειες, ο τρόπος που δόθηκαν, μας βρήκαν αντίθετους. Οι άδειες δόθηκαν σε πρώην «διαφημισάκηδες», πρώην εγκληματίες των F.M. ή σε εκδότες

διαφόρων τύπων και μεγεθών. Έτσι υποθέσαμε ότι δεν είχαμε τη δυνατότητα να πάρουμε άδεια αφού δεν παρουσιάζαμε την ανάλογη εικόνα. Αποφασίσαμε να χτυπήσουμε αυτή τη διαδικασία έκδοσης αδειών, προσπαθώντας να δημιουργήσουμε ένα σταθμό που μόνο η ύπαρξή του θα έβαζε την αναγκαιότητα της νομιμοποίησής του. Θα την έκανε αναγκαία η υποστήριξή του από τον κόσμο.

Τάσος: Όταν ξεκινήσαμε να φτιάξουμε ένα ραδιοφωνικό σταθμό, το είδαμε σαν μια διέξοδο από τις

...ο ραδιοφωνικός λόγος δεν έχει καμιά σχέση ούτε με τη ντουντούκα στη διαδήλωση, ούτε με το περιοδικό της ομάδας, ούτε με την προκήρυξη, ούτε με την μπροσούρα και το σύνθημα στον τοίχο.

ομάδες, τα περιοδικά κι οτιδήποτε άλλο συμμετείχε ο καθένας απ' εμάς μέχρι εκείνη την ώρα. Είπαμε να δημιουργήσουμε ένα ραδιόφωνο μέσο επικοινωνίας, ψυχαγωγίας και διαμόρφωσης άποψης. Το κακό ήταν ότι δεν καταλάβαμε ότι το ραδιόφωνο κι ο ραδιοφωνικός λόγος δεν έχει καμιά σχέση ούτε με τη ντουντούκα στη διαδήλωση, ούτε με το περιοδικό της ομάδας, ούτε με την προκήρυξη, ούτε με την

μπροσούρα και το σύνθημα στον τοίχο. Αυτό δυστυχώς δεν το καταλάβαμε στην αρχή και κάναμε λάθη. Κουράζαμε τον κόσμο και χάναμε αρκετή υποστήριξη. Το άνοιγμα που κάναμε σε ομάδες και περιοδικά ίσως να μην έγινε πολύ προσεκτικά κι αυτό είναι μομφή για όλους μας. Οι ετερόκλητες απόψεις που ήρθαν μαζί με τις ομάδες και τα περιοδικά φέρανε και διαφορετικές αντιλήψεις για το τι είναι ραδιόφωνο.

Νίκος: Νομίζω ότι δεν είναι το πρόβλημα οι ετερόκλητες απόψεις αλλά το ετερόκλητο ύφος.

Τάσος: Είναι οι ετερόκλητες απόψεις Νίκο! Κάποιοι άνθρωποι που έβλεπαν ότι τα περιοδικά τους και οι ομάδες τους δεν είχαν απήχηση στον κόσμο βρήκαν το ραδιόφωνο σαν μέσο επιβεβαίωσης της ύπαρξής τους. Χωρίς να μάθουν την τεχνική του ραδιοφώνου, χωρίς να έχουν ένα δομημένο ραδιοφωνικό λόγο, προσπάθησαν να κάνουν ραδιόφωνο. Ήταν ένας σκόπελος που ξεπεράστηκε.

Νίκος: Να προσθέσω ότι αυτό που μας ενδιέφερε ως σταθμό δεν ήταν η εκπομπή του καθένα, αλλά το να προσπαθήσουμε να σπάσουμε τα στεγανά του καθένα και να διαμορφώσουμε εκπομπές σε συνολική βάση. Η κριτική που αναπτύχθηκε στις γενικές συνελεύσεις βοήθησε στο να βελτιωθούν κάπως τα πράγματα.

□ Κατά πρώτον θα θέλαμε να σας ρωτήσουμε για το είδος και το περιεχόμενο των εκπομπών σας. Ποιο είναι το στίγμα σας;

Το Ράδιο Ουτοπία ξεκίνησε το 1982 πειρατικά, με μια διακήρυξη «για ελεύθερο ραδιόφωνο», έχοντας ήδη μια προιστορία στο χώρο των ερτζιανών. Η λειτουργία του όμως σταθεροποιήθηκε μόλις εδώ και ενάμιση χρόνο μετά τις νεφελώδεις διακηρύξεις των κρατούντων περί ελεύθερας ραδιοφωνίας. Πρόκειται για μια μη κερδοσκοπική προσπάθεια που συντηρείται αποκλειστικά με τις προσφορές και τον «καημό» των συντελεστών της, πέρα και έξω από χρηματοδοτήσεις, εμπορευματοποιήσεις, πολιτικές

και κοινωνικές πατρωνίες κ.λπ. κ.λπ. Ο τρόπος λειτουργίας του είναι ερασιτεχνικός και αποβλέπει με την πάροδο του χρόνου να καταξιώσει το ερασιτεχνικό, να σταθεί ισότιμα απέναντι στους επαγγελματίες «των μεγάλων μέσων και των συγκεχυμένων σκοπών. Μια λειτουργία που αποσκοπεί σε μια ανάπτυξη της συλλογικότητας πάνω στις αρχές της άμεσης δημοκρατίας και το σεβασμό απέναντι στη διαφορά απ' όπου κι αν προέρχεται αυτή. Το ζητούμενο εσωτερικά είναι η προσωπική σχέση ανάμεσα

καθώς και μέλη της Ορνιθολογικής Εταιρείας τα οποία παρουσιάζουν την εκπομπή «Άγρια Φύση».

□ **Εσὺ Ἀδριανέ πῶς θα προσδιόριζες το ακροατήριό σας;**
Ἀδριανός: Το ακροατήριο είναι ποικιλόμορφο. Πολλές φορές ακούς από ανθρώπους που δεν το περιμένεις ότι έχουν ακούσει εκπομπές οι οποίες δεν έχουν τακτικότητα. Εκεί αφιψιδιάζεσαι. Οι ακροατές ανήκουν σε διαφορετικές ηλικίες. Η ηλικία είναι με-

γάλη συνήθως στις πολιτικές εκπομπές ενώ μικραίνει στις ψυχαγωγικές.

□ **Πόσο διαφορετική είναι (ή θα μπορούσε να είναι) η σχέση σας με το ακροατήριο σε σχέση με τους ιδιωτικούς ή κρατικούς ραδιοσταθμούς;**
Ἀδριανός: Δεν έχουμε επιδιώξει μια δημαγωγική σχέση με το ακροατήριο. Από την εμπειρία μας διαπιστώσαμε ότι πολλές φορές είναι πολύ εύκολο, ανάλογα με το θέμα που «βγάζουμε», να «σπάσουν τα

Νίκος: Έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για τη διαμόρφωση κάποιου προγράμματος. Τώρα το πρόγραμμα αποτελείται από τρία κύρια μέρη: το ενημερωτικό, το ψυχαγωγικό και το μουσικό. Το ψυχαγωγικό και το μουσικό μερικές φορές ταυτίζονται. Υπάρχουν εκπομπές σατιρικές, εκπομπές πολιτικού λόγου και εκπομπές ενημερωτικές.

□ **Ας ξεκινήσουμε απ' τα εύκολα. Οι μουσικές εκπομπές τι μουσικό φάσμα καλύπτουν;**

Νίκος: Δεν ασχολούμεθα με το «εμπορικό τραγούδι», όπως το χαρακτηρίζουμε, δηλαδή τα τελευταία χιτ κ.λπ. Υπάρχει το ρεμπέτικο, το λαϊκό, η κλασική ροκ, τα μπλουζ, η ψυχεδελική ροκ και, φυσικά, οι εκπομπές με ανεξάρτητη ροκ σκηνή, όπως η μουσική πανκ και χέβι μέταλ. Βέβαια με το χέβι μέταλ έχουμε κάποιες εσωτερικές διαμάχες αλλά όπως το παρουσιάζει ο Τάσος είναι σεβαστό.

□ **Τώρα μια πιο ειδική ερώτηση. Τι ποσοστό λόγου υπάρχει σε σχέση με τις μουσικές εκπομπές; Τι ποσοστά έχει ο πολιτικός λόγος;**

Στέφανος: Να πω πώς ξεκινήσαμε και πού βρισκόμαστε. Ξεκινήσαμε περισσότερο ως μουσικός σταθμός στις αρχές του '88. Μια ομάδα συζητούσε ήδη από πιο πριν. Το πρόγραμμα διαμορφωνόταν ανάλογα με τη συμμετοχή των μελών. Στην αρχή εμφανιστήκαμε ως μουσικός σταθμός με καλή μουσική και μόνο όταν υπήρχε κάτι σημαντικό ν' αναφέρουμε το λέγαμε. Με την πάροδο του χρόνου αρχίσαμε να δημιουργούμε κάποιο συγκεκριμένο πρόγραμμα και ζώνη με εκπομπές λόγου 4-6 τ' απόγευμα. Αυτή η εκπομπή ονομαζόταν «Χαιρετίσματα στην εξουσία», μερικές φορές είχε σατιρικό χαρακτήρα και επίκαιρο, άλλοτε πάλι αναδεικνυε ζητήματα που δεν ήταν επίκαιρα με την κλασική έννοια του όρου.

Σίγα-σίγα μπαίνουν κι άλλα άτομα στο σταθμό που ασχολούνται με ζητήματα οικολογίας, πολιτικού λόγου και διαλόγου. Υπήρχε μια πρωινή παιδική εκπομπή που την φτιάχνανε μόνο τους παιδιά. Την γράφανε και την παρουσιάζανε μόνο τους. Εμείς βοηθούσαμε μόνο στα τεχνικά. Επίσης, εδώ κι ένα χρόνο, υπάρχει μια εκπομπή για την αναπηρία. Ονομάζεται «Για μια απελευθερωτική κι αξιοβίωτη αναπηρία», διαρκεί τρεις ώρες κάθε Κυριακή πρωί κι αποτελεί κοινωνική παρέμβαση σε θέματα αναπηρίας, όπως για παράδειγμα την προσπελασιμότητα της πόλης από τους ανάπηρους και τα σωματεία που ασχολούνται με την αναπηρία. Την παρουσιάζουν ο Νίκος Βουλγαρόπουλος και η Βαγγελιώ Καμπυλάκη. Στην εκπομπή συμμετέχουν ανάπηροι και άτομα που έχουν άμεση σχέση με την αναπηρία όπως γιατροί, φυσιοθεραπευτές κ.λπ.

□ **Άλλες τέτοιες ομάδες συμμετέχουν στο σταθμό;**

Νίκος: Ξεκινήσαμε με τη συμμετοχή κάποιων περιοδικών. Υπάρχει η εκπομπή «Χωρίς ρεκόρ» που την παρουσιάζουν άτομα από τη Γυμναστική Ακαδημία που εκδίδουν και το ομώνυμο περιοδικό. Αυτή η ομάδα είναι ενάντια στη λογική του πρωταθλητισμού ή ήταν οι πρώτοι που άσκησαν κριτική στους Ολυμπιακούς αγώνες εκφράζοντας την αντίθεσή τους πριν ακόμα την Ολυμπιάδα της Σεούλ. Η στάση τους απέναντι στον αθλητισμό παρουσιάζει, πράγματι, πολύ ενδιαφέρον!

Συμμετέχει, επίσης, το περιοδικό «Τα Σκυλάκια του Παβλόφ» και το «Βαθύ Μπουντρούμι», μια ομάδα της Ιατρικής που ασχολείται με θέματα καταστολής. Ακόμη, συμμετέχουν μέλη της Οικολογικής Κίνησης Θεσσαλονίκης και του περιοδικού Οικοτοπία

στα μέλη και η «θεσομοποίηση» της διαφοράς τόσο στο λόγο όσο και στην πρακτική. Απόρροια αυτής της «κοσμοεικόνας» είναι η προσπάθεια για ένα ραδιόφωνο που θα σέβεται τον άνθρωπο και θα συντελεί —όσο το μπορεί— σε μια αντίσταση απέναντι στις λογικές των κρατούντων — όποιοι κι αν είναι αυτοί.

Στο Ράδιο Ουτοπία έχουν συμμετοχή μεμονωμένα άτομα αλλά και μέλη ομάδων και περιοδικών: «Χωρίς Ρεκόρ» από το ΤΕΦΑΑ, «Σκυλάκια του Παυλόφ» από τη Φιλοσοφική, μέλη από την Οικολογική Κίνηση — περιοδικό «Οικοτοπία», από την επιτροπή για τα δικαιώματα των αναπήρων, μέλη από την Ορνιθολογική Εταιρεία, της ομάδας «Σ' ένα βαθύ μπουντρούμι» από την Ιατρική. Μετέχουν ακόμα άνθρωποι, μουσικοί, προπονητές, βουλευτές, φοιτητές, ψυχίατροι, ψυχοβγάλτες, αφεντικά, χαμάληδες, εκδιδόμενοι επί χρήμασι ή δωρεάν, υδραυλικοί, ξυλουργοί, γεωργοί, μπαρόβιοι, χειριστές οργάνων, ερωτευμένοι, σχιζοφρενείς, πιστοί Αθηναίοι, παράδες, οδοκαθαριστές, φιλαθλοι, νομείς...

Εκπομπές (Χάρμα ακουέσθαι)

- ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ: Ανοργασμική εκπομπή γενικώς με μύδρους, κέραμους και πλίνθους αντιεξουσιαστικούς σε ώρες κοινής ησυχίας. Ο Νίκος, ο Τάσος, ο Γιώργος, ο Αδριανός, η Λουκία και ο Χρονάς (...).
- ΕΚΠΟΜΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: Εκπαιδευτική εκπομπή για το νεκρό στοιχείο της εκπαίδευσης. Ο Γιώργος, Δευτέρα μεσημέρι.
- ΕΚΠΟΜΠΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΥ: Το «φάσμα», ο «χώρος», οι «λεβέντες», ο «καπιταλισμός». Παρεμβάσεις. Ο Θόδωρος και οι συν αυτώ.
- ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΓΗ — ΩΡΑ ΜΗΔΕΝ: «Και τότε έπεσε λαμπάς καιόμενος και τους κατέκαψε όλους». «Τους άφρονες που φάγανε τα βόδια»: Ο Γιώργος Μπλιώνης κι ο Στέλιος Χαλκιάς και όχι μόνο. Σάββατο μεσημέρι.
- ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ: Αυτοδιαχειριζόμενη εκπομπή με αυτοδιαχειριζόμενους συντελεστές για μια αυτοδιαχειριζόμενη αναπηρία. Ο Νίκος (!) Κυριακή πρωί.
- ΠΡΟΣΟΧΗ Ο ΣΚΥΛΟΣ ΔΑΓΚΩΝΕΙ: Άρχισαν να γαβγίζουν και στα ερτζιανά για να σας υπενθυμίζουν τα εξαρτημένα σας αντανάκλαστικά. (Οι σκύλοι του Παυλόφ). Τσιγάρο; Παρασκευή μεσημέρι.
- ΦΑΝΤΑΣΙΑ: Η δεκάχρονη Ναταλία και ο εντεκάχρονος (sic) Σίμος κάνουν εκπομπή σαν ... μικροί. Κυριακή μεσημέρι μετά την εκπομπή πολιτικού λόγου.
- ΕΚΠΟΜΠΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ: Ταινία γίνανε αυτοί οι άνθρωποι. Κάθονται σαν ερωτευμένοι ο ένας απέναντι στον άλλο, κοιτάζονται και σχολιάζουν. Ο Σωτήρης κι ο Ζήσης. Τετάρτη απόγευμα.

- ΧΩΡΙΣ ΡΕΚΟΡ: Τα παιδιά κάνουν πρωταθλητισμό σχολιάζοντας αντιαθλητικά και αθλητικά. Ο Νίκος και όχι μόνο. Παρασκευή βραδάκι.
- ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙ: Ο ευρών αμειψιθήσεται με μια χούφτα δολάρια. Ελληνική μουσική, Rock και κάποιοι μονόλογοι.
- ΕΚΠΟΜΠΗ ΓΙΑ ΤΟ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ: Τραγουδάει συνήθως ο Στράτος Παγιουμτζής. Άμα λάχει έρχονται και χορεύουν και στο σταθμό. Ο Νάκης και οι άλλοι.
- ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΓΕΤΙ: Ωραία φωνή αυτό το παιδί. Τις νύχτες στοιχειώνει τα όνειρα με κάτι παράξενα, ψυχεδελικά. Ο Αλέξης εννοώ.
- ΣΩΒΕ (Σωματική Βελτίωσις): Σοβαρεύονται άγρια εν προεκλογική περίοδο. Ο Γιώργος γλυκύτατος όταν δε γκρινιάζει. Κι η Χρύσα όταν δεν αγριοκοιτάζει. «Σάτιρα».
- ΤΑ ΚΟΥΡΕΛΙΑ: Νταβαντούρι για ευαίσθητες ψυχές. Άκρως ακατάλληλο για ανήλικα. PUNK και ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ROCK. Ο Γιώργος. Καλό παιδί.
- ΕΘΕΛΟΥΣΙΑ ΛΗΘΗ: Ξεχάστε την. Εκπομπή όταν δεν έχετε να κάνετε τίποτα για την άλλη μέρα. Ο Πάρις.
- ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ: Απογευματινή βαβούρα. Ο Χρήστος έρχεται συνήθως με μαύρα γυαλιά και δίσκους απ' τ' αζήτητα. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ROCK.
- ΟΙ ΤΕΜΠΕΛΗΔΕΣ ΤΗΣ ΑΓΟΝΗΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ: Την άλλη φορά θα μιλήσουν για φιλοσοφία, ποίηση, κινηματογράφο. Πίνουν πολλές μπίρες και αφήνουν συνήθως αποσίγαρο. Ο Νάκης και ο Μανώλης.
- ΠΟΙΚΙΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ I: Καλό παιδί αυτός ο Στέφανος
- ΠΟΙΚΙΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ II: Κι ο Γιώργος όταν δεν εξαφανίζεται.
- ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ: «Ω γλυκύν μου έαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον πού έδου σου το κάλλος». Γιαπωνέζικη εκπομπή. Ο Κώστας.
- ΟΡΜΟΝΕΣ: Μουσική, Οικολογία, θάψιμο και άλλες αηδίες. Ο Στέφανος κι ο Δημήτρης.
- ROCK & ROCKENTΡΟΛΙΕΣ: Ο Δέδες. Αισθησιακή φωνή μόνο όταν μιλάει στο μικρόφωνο.
- ΑΓΡΙΑ ΦΥΣΗ: Από ορνιθολογική εταιρεία για τα πουλάκια (όχι μόνο) που πιάνανε στα ξώβεργα. Ο Αλέξης (!).
- ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΑΒΕΡΝΑ: Ο Νίκος, ενίοτε ο Στέφανος, ενίοτε ο Μάκης. Μην πετάτε τα ρούχα σας, μην ανεβαίνετε στο τραπέζι.
- Σ' ΕΝΑ ΒΑΘΥ ΜΠΟΥΝΤΡΟΥΜΙ: Κάποτε θα μάθουν τα τεχνικά. Και τότε θα πετάνε. Ο Δημήτρης, ο Παναγιώτης και οι άλλοι.
- 107.7 KILA METALO: Ευγενή χλαμπασιμπαλα από μεταλλωρύχους, μεταλλειολόγους και άλλους ευγενείς σιδεράδες. Στο τέλος οι μεν σπάζουν την κιθάρα οι δε τα πικάπ. Ο Τάσος, ο Κώστας.

ΑΥΤΑ

ηλέφωνα». Όταν τα προβλήματα που τίθενται χρειάζονται σκέψη, νομίζω ότι η τηλεφωνική συμμετοχή του ακροατηρίου περιορίζεται αλλά γίνονται πιο εύστοχες και σωστές συζητήσεις. Αλλάζει η ποιότητα. **Νίκος:** Γενικά τα ραδιόφωνα εκβιάζουν το τηλεφώνημα προσπαθώντας ν' αποδείξουν κάποια ακροαματικότητα ή θίγοντας θέματα που πιστεύουν ότι θα αποκτήσουν ακροαματικότητα. Δεν μας ενδιαφέρει πόσο ακούν τα συγκεκριμένα προγράμματα, μας

ενδιαφέρει αν τα συγκεκριμένα θέματα αναδεικνύονται.

Αδριανός: Για έναν δημοσιογράφο που δουλεύει επαγγελματικά, τα πολλά τηλέφωνα αποδεικνύουν κάτι στο εαυτό του και στον εργοδότη του. Σ' εμάς αυτό είναι αδιάφορο.

Νίκος: Στην αρχή η επιθυμία μας ήταν πράγματι η επικοινωνία με τον κόσμο. Η λειτουργία των άλλων ραδιοσταθμών που έστρεψε τον κόσμο σ' ένα τηλε-

φωνικό ξέσπασμα έριξε πολύ το επίπεδο συμμετοχής. Σε μερικές εκπομπές αντιμετωπίσαμε το επίπεδο του καφενειού. Γι' αυτό, τώρα, είμαστε πολύ επιφυλακτικοί στα τηλεφωνήματα. Πιστεύουμε ότι το επίπεδο του τηλεφωνήματος εξαρτάται από τη στάση και το επίπεδο του ανθρώπου που κάνει την εκπομπή και από το επίπεδο της ίδιας της εκπομπής.

Το Κανάλι 15 όταν πρωτοάνοιξε είχε διακηρύξει ότι ήθελε να περιορίσει την τηλεφωνική ασυδοσία. Το τηλέφωνο το «έβγαζε» στον αέρα όταν ο άλλος είχε κάτι να πει. Συμφωνείτε;

Νίκος: Όχι, το τηλέφωνο είναι ελεύθερο. Αλλά οι ερωτήσεις και ο τρόπος που γίνεται η συζήτηση δεν είναι εκβιαστικός.

Αδριανός: Συνήθως, απ' ό,τι έχω παρατηρήσει, όσο πιο μελετημένη είναι μια εκπομπή τόσο λιγότερα είναι τα τηλέφωνα. Οι ακροατές παρακολουθούν έναν προβληματισμό κι είναι πολύ δύσκολο να τηλεφωνήσει κάποιος και να πει κάτι επιπόλαιο. Αντίθετα, όταν είναι πρόχειρη μια εκπομπή ανοίγεις ένα «παράθυρο», και μπορεί να επέμβει οποιοσδήποτε, ακόμα κι αν δεν έχει ακούσει τίποτα, παρά μόνο την τελευταία φράση. Πολλές εκπομπές στηρίζονταν μόνο στο τηλέφωνο: αυτές τις εκπομπές σταματήσαμε να τις κάνουμε.

Δηλαδή με το ακροατήριο υπάρχει μια επιλεκτική κριτική στάση κι επαφή;

Νίκος: Όχι δεν υπάρχει επιλεκτική στάση. Υπάρχουν εκπομπές στους άλλους ραδιοσταθμούς όπου

...όταν ασχολείσαι με ορισμένα πράγματα μόνο το Σαββατοκύριακο, δεν μπορείς να τα κάνεις πολύ καλά. (...) Υπάρχουν πράγματα που δεν μπορούμε να τα κάνουμε ως ερασιτέχνες. Δεν μπορούμε να ενημερώνουμε τον κόσμο. Αυτό χρειάζεται έναν επαγγελματισμό. Ο άνθρωπος που θα ασχολείτο με αυτό θα έπρεπε να πληρώνεται για τη δουλειά του (...) Υπάρχει ένα ταμπού στο σταθμό.

ο εκφωνητής λέει: «Πάρτε τηλέφωνο και πείτε τη γνώμη σας για το κάθε θέμα», τηλεφωνεί ο κόσμος να πει την άποψή του. Όπως είναι φυσικό, οι απόψεις είναι διαφορετικές κι ο κόσμος αρχίζει να τσακώνεται μεταξύ του και εναλλάσσονται στο τηλέφωνο. Εμείς κάνουμε εκπομπές με συγκεκριμένο θέμα, όπου αντιπαράθονται κάποιοι άνθρωποι ή παρουσιάζουν στοιχεία, συντονίζουμε τη συζήτηση μεταξύ των ενδιαφερομένων κι αφού ολοκληρωθεί ο κύκλος της, δίνουμε το τηλέφωνο σε περίπτωση που θελήσει κάποιος να πει τη γνώμη του.

Τάσος: Δεν αποκλείεται το ακροατήριο. Ούτε προσπαθούμε σ' αυτές τις εκπομπές λόγου να γίνουμε οι καθοδηγητές ή οι παρουσιαστές της άποψης. Θέλουμε να προκαλέσουμε την αντίθεση, το διάλογο, τον προβληματισμό κι όταν τοποθετούμεθα είναι δύσκολο να βγει ο άλλος και να πει κάτι χωρίς να το έχει σκεφθεί. Τηλεφωνεί για να συμμετέχει στη διαμόρφωση μιας άποψης. Κι αυτό είναι θετικό.

Να συζητήσουμε λίγο τα οικονομικά του σταθμού. Ένας σταθμός δεν έχει μόνο πάγια έξοδα (δίσκους, φως, τηλέφωνο κ.λπ.) αλλά χρειάζεται και μια συνεχή τεχνική ανανέωση. Με τους ιδιωτικούς σταθμούς έχει αναπτυχθεί ένας ανταγωνισμός και χρειάζεται διαρκής βελτίωση. Αυτό πι-

στεύω ότι δημιουργεί ένα σημαντικό πρόβλημα στους όλους τους εναλλακτικούς ραδιοσταθμούς. Ο δικός σας σταθμός πού στηρίζει τη χρηματοδότηση του;

Νίκος: Αναπτυχθήκαμε σιγά-σιγά βάζοντας στην αρχή ο καθένας κάποια χρήματα, άλλος περισσότερα κι άλλος λιγότερα. Δεν μας ενδιέφερε πόσα έβαζε ο καθένας κι έτσι είναι μέχρι τώρα.

Αδριανός: Κατά την προσωπική μου άποψη ένας εναλλακτικός ραδιοσταθμός διαφέρει από έναν ερασιτεχνικό. Μπορεί ένας ερασιτεχνικός να είναι εναλλακτικός, αλλά όχι κατ' ανάγκη. Μπορεί να σ' αρέσει κάτι και τις ώρες που δεν δουλεύεις να κάνεις το χόμπι σου. Μόνο που εγώ πιστεύω ότι όταν ασχολείσαι με ορισμένα πράγματα μόνο το Σαββατοκύριακο δεν μπορείς να τα κάνεις πολύ καλά. Για να έχουμε συνέπεια αυτά, πρέπει να γίνονται συνεχώς. Πρέπει και οι άλλες πλευρές της ζωής να γίνεται προσπάθεια να είναι εναλλακτικές. Ο σταθμός να είναι εναλλακτικός αντί ερασιτεχνικός. Νομίζω ότι υπάρχουν πράγματα που δεν μπορούμε να τα κάνουμε ως ερασιτέχνες, ακόμα κι αν ο σταθμός είναι εναλλακτικός. Δεν μπορούμε να ενημερώνουμε τον κόσμο. Αυτό χρειάζεται έναν επαγγελματισμό. Ο άνθρωπος που θα ασχολείτο με αυτό θα έπρεπε να πληρώνεται για τη δουλειά του. Όχι να βγάζει πολλά λεφτά αλλά να αμείβεται κανονικά, σύμφωνα με τις ανάγκες του. Εδώ νομίζω ότι υπάρχει ένα ταμπού στο σταθμό. Θα προτιμούσα να μην είναι έτσι.

Νίκος: Να σε ρωτήσω κάτι Αδριανέ. Πιστεύεις ότι ένας σταθμός είναι εναλλακτικός όταν δεν έχει α-

ναπτύξει εσωτερικές οικονομικές σχέσεις ή ένας σταθμός χαρακτηρίζεται εναλλακτικός ακριβώς από αυτές τις σχέσεις όταν τις έχει αναπτύξει;

Αδριανός: Κατ' αρχήν από τις σχέσεις που έχει αναπτύξει. Αλλά πιστεύω ότι είναι πολύ δύσκολο να δουλεύει κανείς μία ώρα τη βδομάδα. Το θεωρώ σχεδόν αδύνατο. Νομίζω ότι στο Ράδιο Ουτοπία υπάρχουν πολύ αξιόλογοι άνθρωποι κι αυτό φαίνεται από τα λίγα που κάνουν στις εκπομπές τους. Όμως επίσης φαίνεται ότι οι εκπομπές είναι αδοϋλευτες και δεν νομίζω ότι φταίνε αυτοί. Η κριτική μου για το σταθμό είναι ότι δεν αξιοποιούνται οι ικανότητες αυτών των ανθρώπων.

Νίκος: Χρησιμοποιείται πολύ ο όρος εναλλακτικός. Μας έχουν χαρακτηρίσει εναλλακτικό σταθμό χωρίς να αυτοχαρακτηριζόμαστε. Αποφεύγουμε τις ταμπέλες: εναλλακτικός ή αριστερός ή οικολογικός ή στι-δήποτε. Η ταμπέλα δεν έχει καμιά σημασία. Σημασία έχει αυτό που βγαίνει. Ας προσδιορίσουμε τον όρο εναλλακτικός. Μέχρι τώρα εναλλακτικό χαρακτηρίζεται στιδήποτε γίνεται σε συνεταιριστική βάση, σε μια ομάδα με κάποια κοινή αντίληψη που διαχειρίζεται μερικά πράγματα αφιλοκερδώς. Ή, αν δεν είναι αφιλοκερδώς, με εικονική αμοιβή έναντι αυτής της προσπάθειας.

Αδριανός: Αφιλοκερδώς σημαίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα να το κάνεις έτσι. Προσωπικά δεν θα μπορούσα να δουλεύω 8 ώρες το 24ωρο αφιλοκερδώς γιατί κάπως πρέπει να επιζήσω.

Πριν ανθήσει η άνοιξη των ερτζιανών εισέβαλε στην επαρχία ο χειμώνας των αναμεταδόσεων α-

πό τους μεγαλοσταθμούς της Αθήνας πιέζοντας ασφυκτικά τους σταθμούς, ιδιαίτερα στα οικονομικά. Τους ανάγκασε να βρουν άλλες λύσεις. Αναγκάστηκαν να συμβληθούν με μεγαλοσταθμούς (όπως ο Αντέννα που αγοράζει συνέχεια στην επαρχία σταθμούς δημιουργώντας θυγατρικές) είτε να γίνουν σταθμοί «μαϊμούδες» που σπώνονται προεκλογικά για να στηρίξουν ένα ορισμένο κόμμα. Αυτοί οι σταθμοί μεταφέρουν, πάνω απ' όλα, τις χαζοχαρούμενες φωνές των εξαντλημένων από έμπνευση επαγγελματιών της Αθήνας. Θα ήθελα να σας ρωτήσω πώς βλέπετε τη δημιουργία ενός πανελλαδικού εναλλακτικού ραδιοδικτύου που να μπορεί ν' ανταγωνισθεί τον ιμπεριαλισμό των αναμεταδοτών, δίνοντας μια ροή καθημερινών πληροφοριών;

Τάσος: Αυτά που ανέφερες για τους σταθμούς «μαϊμούδες» και τη συμβολή των επαρχιακών σταθμών με αθηναϊκούς μεγαλοσταθμούς, είναι γεγονός. Πιστεύω ότι η δικτύωση των εναλλακτικών σταθμών θα ήταν ένα μεγάλο λάθος. Οι διαφορετικοί σταθμοί σε κάθε μπάντα είναι διαφορετικοί γιατί τα άτομα που λειτουργούν αυτούς τους σταθμούς είναι διαφορετικά. Το να κάνουμε αυτό το διαφορετικό, το δικό μας, κοινό θα ήταν λάθος. Θα είχαμε από τη μια πλευρά τους κακούς ιμπεριαλιστές κι από την άλλη τους καλούς που αντιδρούνε. Πιστεύω πως κάθε ραδιοσταθμός που θέλει να είναι διαφορετικός, να είναι διαφορετικός. Με την ιδιομορφία του, με το χαρακτήρα που έχει αποκτήσει από τις σχέσεις των μελών του, με τις ιδιομορφίες των ανθρώπων που

ΡΑΔΙΟ - ΟΥΤΟΠΙΑ

...για μια
απελευθερωτική
και
αξιοβίωτη
αναπηρία

107,7 FM

κάθε Κυριακή
10.30 π.μ. έως 1 μ.μ.

τον συγκροτούν. Το να υπάρχει βέβαια μια επαφή, μια ανταλλαγή σκέψεων και εκπομπών είναι καλό. Συζητιέται σ' άλλη βάση. Αλλά το να δημιουργηθεί μια δικτύωση, νομίζω ότι ίσως δημιουργήσει και μια ισοπέδωση.

Νίκος: Θα ήθελα να πω ότι για να υπάρξει δικτύωση προϋποτίθεται η ύπαρξη εναλλακτικών σταθμών. Κι όπως προσδιορίσαμε τον όρο εναλλακτικός, νομίζω ότι δεν υπάρχουν τέτοιοι σταθμοί ή είναι μετρημένοι στα δάκτυλα του ενός χεριού.

Αδριανός: Για να δικτυωθείς πρέπει να ωριμάσεις, κι εμείς δεν έχουμε ωριμάσει. Νομίζω ότι ούτε και οι άλλοι έχουν ωριμάσει. Όσο για το θέμα που αναφέρθηκε σε σχέση με τους μεγάλους ιδιωτικούς σταθμούς, νομίζω ότι δεν υπάρχει ανταγωνιστικό πεδίο. Αυτοί παίζουν με την εξουσία, εμείς δουλεύουμε ασύμβατα και θέλουμε την επικοινωνία.

□ **Πώς σκέφτεστε όμως ν' αντιμετωπίσετε τον ανταγωνισμό που σπρώχνει και στριμώχνει στη μπάντα όλο και περισσότερους ραδιοσταθμούς με ισχυρότερα και καλύτερα μηχανήματα; Πώς θα περιφρουρήσετε πάνω απ' όλα τη σχέση σας, για-**

Ένας σταθμός είναι εναλλακτικός όταν δεν έχει αναπτύξει εσωτερικά οικονομικές σχέσεις ή ένας σταθμός χαρακτηρίζεται εναλλακτικός ακριβώς από αυτές τις σχέσεις όταν τις αναπτύξει;

τί η Ουτοπία δεν είναι μονάχα ένας ραδιοσταθμός που πληροφορεί και ενημερώνει είναι και τα άτομα που τον απαρτίζουν και έχουν μια σχέση μεταξύ τους. Πώς θα διαφυλάξετε αυτό που έχετε δημιουργήσει από αυτόν τον, αθέμιτο θα έλεγα, ανταγωνισμό; Από την μια πλευρά έχεις την τεχνολογία, τα κέρδη και το κεφάλαιο, και από την άλλη το μεράκι και τα ισχνά οικονομικά μέσα.

Νίκος: Εμείς σαν ραδιόφωνο, έχουμε πετύχει σε πρώτη φάση αυτό που θέλαμε. Κατορθώσαμε ν' αρθρώσουμε ένα δικό μας λόγο. Αυτοί που ασχολούνται με τη μουσική μπόρεσαν να δέσουν το πρόγραμμα. Καταφέραμε να δεθεί συνολικά το πρόγραμμα του σταθμού. Αποκτήσαμε κάποια σταθερή επικοινωνία με τον κόσμο και καταφέραμε να λύσουμε τα προβλήματα της ύπαρξής μας. Είναι δύσκολο να απαντήσουμε στην ερώτησή σου, από την στιγμή που δεν έχουμε λύσει ακόμα την νομιμοποίηση του σταθμού και την επιβίωσή του. Γι' αυτό ακριβώς δεν μπορούμε ακόμα να μιλήσουμε για δικτύωση. Γιατί η δικτύωση προϋποθέτει κάτι σταθερό.

□ **Χρειάζεται λοιπόν, το Ράδιο Ουτοπία ν' αναπτυχθεί και τεχνικά. Εδώ μπαίνει και το οικονομικό πρόβλημα. Πώς σκεφτόσαστε ν' ανταποκριθείτε;**

Νίκος: Ο Άκης βάζει το ερώτημα πώς θα προχωρήσει το Ράδιο Ουτοπία παραπέρα. Από την στιγμή όμως που δεν είμαστε νόμιμοι, δεν έχουμε άδεια, δεν μπορούμε να ανοιχτούμε οικονομικά και να επενδύσουμε χρήματα για την Ουτοπία. Την αντίθεσή μας για τον τρόπο που δόθηκαν οι άδειες, μέσα σε μια νύχτα, την ανέφερα. Πάντως, αν κάποια στιγμή ολοκληρωθούν τα πράγματα σε σχέση με το Ράδιο Ουτοπία, φυσικό είναι να θέλουμε να έχουμε ένα πολύ καλό στούντιο, καλά μηχανήματα, ν' ακουγόμαστε όσο το δυνατόν μακρύτερα, να κάνουμε πολύ καλές εκπομπές, να έχουμε πολύ καλή σχέση μεταξύ μας

και με άλλους σταθμούς, είτε συγγενικούς είτε λίγο διαφορετικούς. Αφού αναπτύξουμε τους διαδρόμους επικοινωνίας, που προσπαθούμε να τους αναπτύξουμε εσωτερικά στον ίδιο μας το σταθμό, και ολοκληρωθούμε, καλό είναι ν' αναπτύξουμε την ίδια επικοινωνία με άλλους ραδιοσταθμούς ώστε να υπάρξει, κάποια στιγμή, ένα ραδιοδίκτυο. Αυτό προϋποθέτει όμως λειτουργία σταθμών που να έχουν πετύχει μέχρι κάποιο σημείο αυτό που θέλουνε. Να έχουν πετύχει το στόχο τους. Ραδιοσταθμοί μίζεροι που υπολειτουργούν, αν δικτυωθούν ή ενωθούν με άλλους ραδιοσταθμούς ώστε να διευρύνουν την ακροαματικότητά τους και να καλύψουν κενά εκπομπών, το μόνο που θα πετύχουν θα είναι μια σχέση επιφανειακή. Μόνο ποιοτικοί σταθμοί θα μπορούσαν να δημιουργήσουν μια ποιοτική δικτύωση. Αυτή τη στιγμή το επίπεδο των σταθμών, που πιστεύω ότι είναι ανάλογο σ' όλη την Ελλάδα, θα δημιουργήσει απ' τη μια πλευρά ένα επαγγελματικό δίκτυο, άψογο όσον αφορά στην παρουσίαση προσώπων που ζουν και λειτουργούν στην Αθήνα, στο κέντρο, κι απ' την άλλη, ένα φτωχό δίκτυο από φτωχούς σταθμούς με κακοπληρωμένους και κακοεκπαιδευμένους συνεργάτες που θα κάνουν πολύ κακές και φτωχές συνδέσεις. Διότι η Αθήνα κυριαρχεί σ' όλη την επαρχία. Εμείς θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα ζωντανό ραδιόφωνο. Το πρόβλημα είναι ότι ο χώρος που γεννάει τις ειδήσεις, είτε είναι οικολογικός είτε είναι αριστερός, είτε είναι προοδευτικός ή ριζοσπαστικός ή αναρχικός ή ανένταχτος —γιατί σ' αυτόν το χώρο απευθυνόμαστε— πουλάει τις ειδήσεις του και την ιδεολογία του σ' όλους τους εμπορικούς σταθμούς για να καταξιώσει το κύρος του και τίποτα περισσότερο. Όσο δε για μας, τους φτωχούς συγγενείς αυτών των καταστάσεων, δεχόμαστε κριτικές ακόμη και για τη χαμηλή ποιότητα του στούντιο το οποίο έχει γίνει από προσωπική εργασία και συνεισφορές των μελών. Δηλαδή όλος αυτός ο χώρος που επαγγέλεται τη ριζοσπαστικότητα δεν έχει προχωρήσει στην πράξη τίποτα απ' αυτά που πιστεύει. Παραμένει στις αναλύσεις και τα όμορφα λόγια των βιβλίων.

Όσον αφορά το οικονομικό και τις συνθήκες μέσα στο σταθμό, συνυπεύθυνος είναι και ο συγγενικός μας κόσμος. Αυτοί που πουλούν τις ιδεολογίες τους σε άλλους σταθμούς και ταυτόχρονα κρατούν κριτική στάση σ' αυτό που συμβαίνει εδώ. Κάποιοι μας προσέφεραν χρήματα. Δεν ζητούμε βοήθεια και εισφορές. Ζητούμε συνλειτουργία. Αν έχεις απόψεις για τη συλλογικότητα, την άμεση δημοκρατία, την αυτοδιαχείριση και την εναλλακτικότητα, να έρθεις να συνλειτουργήσεις. Να βάλεις έμπρακτα τις αρχές σου, την τσέπη σου και την ώρα σου σε μια τέτοια προσπάθεια. Αν δεν σε εκφράζει αυτή η προσπάθεια δημιούργησε μια άλλη. Σταμάτα όμως να μιλάς στο όνομα οποιασδήποτε ριζοσπαστικής άποψης μέσα από τους κερδοσκοπικούς σταθμούς. Ας απογυμνώσουμε όλους τους εμπορικούς σταθμούς από καλλιτέχνες που αμφισβητούν την υπάρχουσα τάξη, από ανθρώπους θεωρητικούς, από αμφισβητίες δημοσιογράφους κι ας προχωρήσουμε αλλού. Αν αυτός ο κόσμος αποσυρθεί από τους εμπορικούς σταθμούς, αν τους αφήσει στην πραγματική τους κερδοσκοπική διάσταση, τότε αυτοί οι σταθμοί δεν θα έχουν κανένα άλλοθι ιδεολογικό, ριζοσπαστικό. Ελάτε εσείς κύριε Δημοσιογράφε, κύριε Πολιτικέ αναλυτή και δημιουργείστε τις προϋποθέσεις, προβάλετε τις προτάσεις σας σε τέτοιες πρωτοβουλίες, ώστε οι εναλλακτικοί ραδιοσταθμοί να μπορέσουν να επιβιώσουν. Να επιβιώσουν και οικονομικά ώστε να πληρώνονται αυτοί οι άνθρωποι που δίνουν το χρόνο τους και τη ζωή τους σ' αυτά.

Στέφανος: Το Ράδιο Ουτοπία είναι από την πρώτη στιγμή μια «αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία» η οποία εκτός από το ραδιοσταθμό θέλει ν' αναπτύξει κι άλλες δραστηριότητες. Ο σταθμός θα μπορέσει να επιβιώσει μαζί με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που θα αποφέρουν έσοδα. Σε μια πόλη ενός εκατομμυρίου δεν είναι δυνατόν να λειτουργείς μόνο ως σταθμός. Από τη στιγμή που υπάρχουν πολιτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές προτάσεις πρέπει να υπάρχουν και παράλληλες λειτουργίες. Αυτό θα προσπαθήσουμε να κάνουμε, ας ελπίσουμε ότι θα το πετύχουμε. ▽

Το Ράδιο Κιβωτός πρόσφατα άλλαξε στούντιο μια και το παλιό, υπόγειο και μικρό, δεν ήταν λειτουργικό.

Το καινούργιο στούντιο του Ράδιο Κιβωτός είναι ένα συμπαθητικό διαμέρισμα δύο δωματίων πάνω ακριβώς στο Γεντί Κουλέ. Τα σχέδια, για τη διαμόρφωση του καινούργιου στούντιο, είναι πολλά και ελπίζουμε όταν κρατάτε αυτό

το περιοδικό στα χέρια σας να έχουν πραγματοποιηθεί. Στο Ράδιο Κιβωτός συμμετέχουν πολλές ομάδες, οι οποίες έχουν πάρει συγκεκριμένες εκπομπές. Ο σταθμός δείχνει ευαισθησία σε πολλά κοινωνικά θέματα.

Εκδίδουν επίσης τακτικά *Το Κιβώτιο* που είναι εσωτερικό δελτίο κριτικής και πληροφόρησης για τους συντρόφους και τους φίλους του Ράδιο Κιβωτός.

Ρ Α Δ Ι Ο

Κ Ι Β Ω Τ Ο Σ

Θ Ε Σ Σ Α 9 2 . 5 Λ Ο Ν Ι Κ Η

Ποιο είναι το είδος και ποιο το περιεχόμενο των εκπομπών σας;

■ Το είδος και το περιεχόμενο των εκπομπών αναγκαστικά επηρεάζονται αλλά και καθρεφτίζουν την ομάδα, όλους εμάς που αποτελούμε το «Ράδιο-Κιβωτός». Με άλλα λόγια οι εκπομπές βγαίνουν μέσα από ένα μάγμα επιθυμιών, θελήσεων, αναγκών, αισθημάτων, αναζητήσεων, συγκρούσεων προσωπικών και συλλογικών. Τα παραπάνω βέβαια δε σημαίνουν ότι δεν υπάρχουν ή δεν τίθενται συγκεκριμένοι στόχοι, είτε απ' τον καθένα μας, είτε από όλους μαζί. Εξάλλου αυτή η ελευθεριότητα προσδιορίζει και φιλτράρει το πρόγραμμα του «Ράδιο-Κιβωτός».

Έτσι σαν συνειδητές επιλογές:

Όσον αφορά τη μουσική, τουλάχιστον στο ξένο «ρεπερτόριο» ακούγεται μόνο μουσική της ανεξάρτητης/underground σκηνής με εξαιρέσεις βέβαια τις αναδρομές στο παρελθόν ή τις εθνικές μουσικές. Δίνεται βάρος σε θέματα κρατικής καταστολής και στα κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα με εκπομπές έκθεσης, προάσπισης και προώθησής τους,

ενώ υπάρχει ιδιαίτερη ευαισθησία απέναντι στις κάθε λογής μειονότητες (π.χ. ομοφυλόφιλοι) όπου και υπάρχουν οι ανάλογες εκπομπές. Υπάρχουν επίσης εκπομπές για ζητήματα γυναικεία, οικολογικά ή της

πόλης, όπως και πολιτιστικές με αναφορές στον κινηματογράφο, το θέατρο, ή τα ρεύματα πρωτοπορίας στην τέχνη.

Μια γενική παρατήρηση για το πρόγραμμα είναι ότι σαφείς διαχωρισμοί ανάμεσα στις εκπομπές δε μπορούν να γίνουν (π.χ. εκπομπές λόγου — μουσικές εκπομπές) αφού πολλές εκπομπές είναι πολυσύνθετες, πολύπλευρες και εμπεριέχουν διάφορους τομείς της ζωής μας που, κάποτε επιτέλους, πρέπει να συνυπάρξουν αρμονικά.

Ποιο είναι το ακροατήριό σας;

■ Βέβαια δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ποιο ακριβώς είναι το ακροατήριό μας, όμως γνωρίζουμε πολύ καλά ότι ο χαρακτήρας και το περιεχόμενο των εκπομπών αυτόματα μας κάνει να απευθυνόμαστε προς ορισμένες ομάδες ανθρώπων και να αποκλείουμε κάποιες άλλες. Το «Ράδιο-Κιβωτός» δεν απευθύνεται γενικά και αόριστα προς όλο τον κόσμο, αλλά επιδιώκει, με τους δικούς του πάντα όρους, να ακουστεί όσο το δυνατό περισσότερο.

Γενικά υποθέτουμε ότι το ακροατήριό μας αποτελείται περισσότερο από άτομα νεαρής ηλικίας που ο λόγος τους, παρόλη τη δυναμικότητα και τη δημιουργικότητά του, δεν ακούγεται στο ραδιόφωνο αλλά ούτε και στην κοινωνία.

Ποια είναι η σχέση σας με το ακροατήριο;

■ Ένα από τα ζητούμενα ενός σταθμού εναλλακτικού ελευθεριακού είναι η κατανόηση του τρόπου λειτουργίας και της ιδεολογίας των κατεστημένων μέσω μαζικής ενημέρωσης και, φυσικά, το ξεπεράσμά τους.

Μας έχει γίνει κατανοητό ότι η εναλλακτικότητα δεν αφορά απλά και μόνο το να εκφραστούν κάποιες φωνές και μια κουλτούρα που πιθανώς δεν έχει θέ-

ΡΑΔΙΟ ΚΙΒΩΤΟΣ

92,5

Fm Stereo

τηλ. 212 357

ση στους υπόλοιπους σταθμούς. Το να προβάλλεις και να επιβάλλεις μέσα απ' την εξουσία του πομπού τη δική σου «διαφορετική» αλήθεια, που έστω δεν ακούγεται πουθενά αλλού, δε σημαίνει ότι έχεις κατακτήσει την εναλλακτικότητα.

Για να σπάσουν οι όροι της προπαγάνδας χρειάζεται να αναδειχθεί μια νέα νοοτροπία, ένα νέο ραδιοφωνικό αλλά και πολιτισμικό μάρφωμα, που πιθανόν να ξεπερνά κάποιες στιγμές και τους ίδιους τους εαυτούς μας ως παραγωγούς και ακροατές! Ένα μοντέλο-πρότυπο δε μπορεί να υπάρξει. Το μόνο που μπορεί να υπάρξει είναι ένας συνεχής πειραματισμός που φτάνει μέχρι και την αυτοαναιρέση, ένας δρόμος — αν θέλετε — που κάποτε ίσως οδηγήσει σε ένα εναλλακτικό ελευθεριακό ραδιόφωνο. Εμείς θεωρούμε ότι βρισκόμαστε στην αρχή του δρόμου αλλά έχουμε το κουράγιο να τον συνεχίσουμε.

Ειδικά για το θέμα της σχέσης μας με το ακροατήριο, απ' την αρχή της λειτουργίας μας βάλουμε επί τάπητος το θέμα της κατάρτησης της σχέσης πομπού-δέκτη. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, στα σχεδόν δύο χρόνια της λειτουργίας μας: Η τηλεφωνική γραμμή του σταθμού είναι ανοικτή και όποιος θέλει βγαίνει στον αέρα. Κατά περιόδους έχει δοθεί η δυνατότητα στους ακροατές να κάνουν εκπομπές, καθιερώσαμε μια ανοικτή σχέση γνωριμίας με όσους το επιθυμούν και κάποιες εκδηλώσεις για να μας φέρνουν σε επαφή. Δεν προβαλλόμεθα σαν ειδικοί ή αυθεντίες, αποκλείουμε τη μονομερή προπαγάνδα, δεχόμαστε αλλά και κάνουμε δημόσια οι ίδιοι (αυτο)κριτική, αυτοαναιρούμεθα, δεν χρησιμοποιούμε στις εκπομπές μας το λόγο, το στίλ και την επαγγελματικότητα των άλλων ραδιοσταθμών.

□ **Τι προβλήματα αντιμετωπίζετε με τον ανταγωνισμό από τους εμπορικούς ραδιοσταθμούς και με την κρατική καταστολή;**

...ένας συνεχής πειραματισμός που φτάνει μέχρι και την αυτοαναιρέση, ένας δρόμος που κάποτε ίσως οδηγήσει σ' ένα εναλλακτικό ελευθεριακό ραδιόφωνο. Εμείς θεωρούμε ότι βρισκόμαστε στην αρχή του δρόμου, αλλά έχουμε το κουράγιο να τον συνεχίσουμε.

■ Στο θέμα του ανταγωνισμού και της καταστολής το «Ράδιο-Κιβωτός» δεν είναι βέβαια ο μόνος, αλλά είναι σίγουρα ένας απ' τους πιο πολύπαθους σταθμούς.

Μέχρι τώρα:

● Έχουμε αναγκαστεί πέντε φορές να αλλάξουμε συχνότητα.

● Έχουμε δεχθεί (ηθελημένες) παρεμβολές.

● Έχουμε δεχθεί απειλητικά τηλεφωνήματα.

● Έχει γίνει επίθεση στο στούντιο με πέτρες.

● Έχει γίνει επίθεση ασφαλίων και μπράβων στο στούντιο με απειλές και προπηλακισμό μελών του σταθμού.

● Δύο μέλη μας «επισκέφθηκαν» την ασφάλεια μετά από συνάντηση με υποτιθέμενο «ραδιοερασιτέχνη» που μας παρέμβαλλε και που αποδείχθηκε ασφαλής και ο σταθμός του δημιούργημα της ασφάλειας.

Γνωρίζουμε ότι απέναντί μας έχουμε είτε μεγαλοεταίρειες είτε το κράτος, δηλαδή μηχανισμούς με ικανότητα στην καταστολή και φίμωση αλλά και στην κατασκευή σκευωριών και στη συκοφάντηση.

Γνωρίζουμε ότι τα ερτζιανά καθορίζονται από κάποια οικονομικά και κομματικά συμφέροντα. Αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε, με όσες δυνάμεις έχουμε, είναι απ' τη μια να πληροφορούμε και να βγάζουμε προς τα έξω ό,τι συμβαίνει και απ' την άλλη να προσπαθούμε με τη δυναμική παρουσία μας στα F.M. να κατοχυρώσουμε οριστικά τόσο τη δική μας θέση όσο και τη θέση όλων των ερασιτεχνικών ή μη κερδοσκοπικών σταθμών, στους οποίους συμπαραστεκόμαστε στο δικαίωμά τους για μια θέση στα F.M.

□ **Η εμπειρία δείχνει ότι οι παραδοσιακοί τρόποι**

αυτοχρηματοδότησης των εναλλακτικών σταθμών δεν επαρκούν. Εσείς πώς σκέφτεστε να αντιμετωπίσετε το οικονομικό πρόβλημα;

■ Το «Ράδιο-Κιβωτός» όντως αυτοχρηματοδοτείται. Δηλαδή επιβιώνει με τις σταθερές εισφορές των μελών του ενώ κάποιες φορές ενισχύεται και από τις εκδηλώσεις που κάνει, π.χ. πάρτυ. Όπως γίνεται κατανοητό το οικονομικό πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξυμένο και έχει σαν αποτέλεσμα τη δυσκινησία και τα μεγάλα τεχνικά προβλήματα (όχι ισχυρά μηχανήματα κ.λπ.).

Με αυτούς τους όρους, πιστεύουμε ότι έστω και

Α Υ Τ Ο Π Α Ρ Ο Υ Σ Ι Α Σ Η

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
92.5 Κ
Ρ Α Δ Ι Ο Κ Ι Β Ω Τ Ο Σ

Νοέμβρης 1986 - Φλεβάρης 1990.

Τρία χρόνια και κάτι ψιλά απ' τη νομιμοποίηση της μη κρατικής ραδιοφωνίας. Η πρωτοβουλία εκείνη του Γ. Παπανδρέου υπό την πίεση του Μ. Έβερτ χαιρετίστηκε απ' όλους, και θεωρήθηκε ιστορικό άνοιγμα των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην κοινωνία.

Η κρατική ραδιοφωνία, ακολουθώντας το δρόμο που άνοιξαν οι δημοτικοί ραδιοσταθμοί άρχισε ν' αποχτά διαφορετικό ύφος. Χάνοντας την αίγλη της γηραιάς κυρίας μετά από επανειλημμένα, αποτυχημένα lifting. Τον δρόμο αυτό οι ιδιωτικοί ραδιοσταθμοί-καρμπόν, το μετέτρεψαν σε λεωφόρο μ' ένα πρόγραμμα να υπαγορεύεται από τα συμπεράσματα των ερευνών αγοράς, με εκπομπές χρηματοδοτούμενες και με ταλέντα παραγωγούς στο στίβο των μεταγραφών.

Κι όμως παρόλα αυτά οι ρομαντικοί και «παράξενοι» ραδιοφωντζήδες υπάρχουν ακόμη. Στριμωγμένοι σε πολιορκούμενες συχνότητες επιμένουν σε μια άλλη σχέση με το κοινό και το ραδιόφωνο.

Το Ράδιο Κιβωτός αρνούμενο τη λογική που ήθελε τα Μ.Μ.Ε. έμμεσο κατασταλακτικό μηχανισμό ξεκίνησε το ταξίδι του πριν 2 χρόνια με σκοπό να διαφυλάξει ό,τι ζωντανό έχει μείνει μετά την καταστροφική εισβολή του μεγάλου κεφάλαιου στα F.M. Φτύνοντας κατάμουτρα όσους διατηρούν τη λογική του ραδιοφώνου-διαύλου εκπομπής διαφημιστικών μηνυμάτων, δημιούργησε στη γωνιά του ραδιοφωνικό πόλο αντίστασης ενάντια στην εξουσία του πομπού και την παθητικότητα του δέκτη.

Κυρίες και Κύριοι,
καλωσορίζουμε τον τρίτο χρόνο της Ραδιοφωνικής Κιβωτού.

με μεγάλες δυσκολίες και προσωπικές θυσίες θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε να εκπέμπουμε και μάλιστα δίχως μίζερα αλλά με τον τρόπο και το ποιοτικό επίπεδο που εμείς θέλουμε. Μπαινεί ίσως προς προβληματισμό το θέμα της παροχής υλικής βοήθειας απ' τους ακροατές για το οποίο όμως υπάρχουν αρκετές αμφιβολίες, διότι δεν πιστεύουμε ότι η ελληνική πραγματικότητα είναι ώριμη για κάτι τέτοιο. Αντίθετα στις Η.Π.Α. οι εναλλακτικοί σταθμοί επιβιώνουν με τις εθελοντικές συνδρομές των ακροατών τους, οι οποίοι θεωρούν καθήκον τους να τους στηρίξουν.

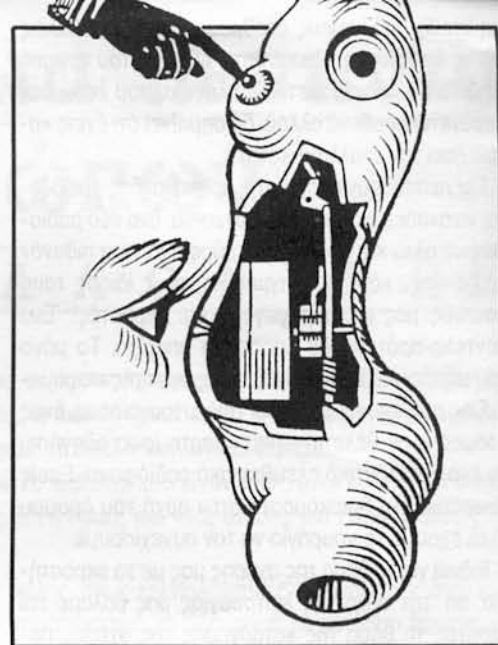
Όσον αφορά μια πιο συνολική απάντηση απ' τους εναλλακτικούς ραδιοσταθμούς, αυτό προϋποθέτει και επιβάλλει τη μεταξύ τους συνεννόηση και συνεργασία.

□ Πώς προσδιορίζετε την «άλλη σχέση», την εναλλακτική σχέση του ραδιοφώνου με τους ακροατές του;

■ Όπως ειπώθηκε και σε προηγούμενη ερώτηση, δεν πιστεύουμε σε κανένα εναλλακτικό πρότυπο ούτε και είμαστε πολιτική ομάδα (με τη στενή έννοια) για να εφεύρουμε ένα τέτοιο ή να καθορίσουμε μια γραμμή. Το «Ράδιο-Κιβωτός» είναι μια κοινότητα 50

διαφορετικών ανθρώπων που, συνειδητά ή ασυνειδητά, κάνουν ραδιόφωνο γύρω από τους άξονες του ελευθεριακού, της εναλλακτικότητας, του ερασιτεχνισμού και του πειραματισμού. Μ' αυτή την έννοια υπάρχει μια συνεχής ρευστότητα που όμως αποβαίνει δημιουργική λόγω της ύπαρξης μιας γερής βάσης.

Ξεκάθαρη απάντηση στον προβληματισμό δε μπορεί να υπάρξει. Τα παραπάνω όμως από μόνα τους είναι καταλύτες στη δημιουργία της «άλλης σχέσης» αφού διαποτίζουν και διαμορφώνουν τη ραδιοφωνική μας παρουσία. Αυτά σε συνδυασμό με την εσωτερική οργάνωση (γενική συνέλευση, έλλειψη κάθε ιεραρχίας ή διαβαθμίσεων, συναινετικές αποφάσεις που σέβονται τη μειοψηφία, συνεχής εναλλαγή ρόλων, άρνηση της επαγγελματικοποίησης του προγράμματος με ζώνες και άλλα) συντελούν στην εναλλακτικότητα αλλά και στην απόδοση της αξίας του κάθε πράγματος προφυλάσσοντας από την αφομοίωση και την αποδυνάμωση. Ας προσεχθεί το ότι ιδέες, συμπεριφορές, μουσικές που μέχρι τώρα κατηγοριοποιούνταν στο «περιθώριο», αυτή τη στιγμή γίνονται μέρος της κυρίαρχης ιδεολογίας και χάνουν την πραγματική τους αξία μέσω ακριβώς των αφομοιωτικών διαδικασιών.

□ Ποια κριτήρια καθορίζουν την πρωινή ζώνη του «Ράδιο-Κιβωτός»;

■ Προς το παρόν η πρωινή ζώνη του «Ράδιο-Κιβωτός» είναι από ασταθής έως ανύπαρκτη. Ελπίζουμε και φιλοδοξούμε όταν θα κυκλοφορεί αυτό το τεύχος το 24ωρο πρόγραμμα να είναι μια πραγματικότητα. Τα κριτήρια της πρωινής ζώνης θα είναι ακριβώς τα ίδια που καθορίζουν και το υπόλοιπο πρόγραμμά μας.

□ Υπάρχει διαφήμιση που να μην αλλοιώνει το χαρακτήρα ενός εναλλακτικού ραδιοσταθμού;

■ Το «Ράδιο-Κιβωτός» αρνούμενο την αναπαραγωγή εμπορευματικών σχέσεων και εξαρτήσεων δε δέχεται, ούτε πρόκειται να δεχθεί, διαφημίσεις. Βέβαια υπάρχει και η έμμεση διαφήμιση που, με την έννοια της προώθησης, εμείς την θεωρούμε υποχρέωση και αρχή μας. Δηλαδή να προωθούμε προϊόντα, προσπάθειες, ιδέες που κινούνται σε ένα παρόμοιο χώρο με το δικό μας, που περιλαμβάνει: ανεξάρτητες παραγωγές δίσκων και ανάλογες εταιρείες, φανζίν, κάποια περιοδικά κοινωνικής και πολιτιστικής αντίστασης, ελευθεριακές, ριζοσπαστικές και εναλλακτικές κινήσεις και κοινότητες (π.χ. καταλήψεις σπιτιών, στέκια κ.λπ.).

□ Πώς βλέπετε τη δημιουργία ενός πανελλαδικού εναλλακτικού ραδιοδικτύου που θα δίνει τεχνογνωσία και καθημερινή πληροφόρηση;

■ Το «Ράδιο-Κιβωτός» ήταν πάντα θετικό σε μια τέτοια προοπτική γιατί κάποτε πρέπει οι κατά τόπους και επιμέρους αντιστάσεις να αρχίσουν να συνεργάζονται, να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να αποκτήσουν μια φερέγγυα παρουσία μέσα στην κοινωνία. Είμαστε θετικοί σε ένα δίκτυο αλληλοβοήθειας, που τελικά θα καταλήγει σε ένα αντιθεσμό που θα λειτουργεί με τις δικές του αξίες και πέρα απ' το κράτος και τους επίσημους θεσμούς. Επίσης ένα τέτοιο δίκτυο θα μπορούσε να βοηθήσει όλους μας στους δύσκολους καιρούς της καταστολής και της φήμωσης που προβλέπεται να έρθουν και μάλιστα στο εγγύς μέλλον. Πιστεύουμε ότι η δημιουργία του ίσως παίξει καθοριστικό ρόλο σε περιόδους που η εξουσία γίνει πιο ολοκληρωτική και κεντρική, χρησιμοποιώντας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης για τον πλήρη έλεγχο του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Πιο συγκεκριμένοι στην απάντησή μας δεν μπορούμε να γίνουμε, αφού και η ερώτηση είναι αρκετά γενική. Όμως από εδώ και πέρα, στην πράξη πλέον, θα προσπαθήσουμε να συμβάλλουμε στη δημιουργία του.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟ ΚΙΛΚΙΣ : Χρειάζεται η συνεργασία πολλών φορέων «καλών προθέσεων»

98,7 F.M. STEREO

Κ Ι Λ Κ Ι Σ

Το στούντιο του Εναλλακτικού Ραδιοφώνου Κιλκίς είναι από τα πιο περιποιημένα στούντιο του εναλλακτικού χώρου. Τα πάντα είναι σε τάξη, χωρίς όμως αυτό να προξενεί αποθητικά συναισθήματα. Το κτίριο του σταθμού είναι μια μονοκατοικία με κήπο, λίγο πιο έξω από το Κιλκίς.

Μπαίνοντας αντικρύζεις ένα δωμάτιο υποδοχής με κάποιον που είναι πάντα στη διάθεσή σου για να σε ενημερώσει.

Δίπλα ακριβώς είναι το στούντιο, πλήρως ηχομονωμένο και άνετο.

Ο σταθμός έχει πρωινή ζώνη σ' αντίθεση με άλλους εναλλακτικούς ραδιοσταθμούς.

Οι εκπομπές ξεκινούν στις 7 π.μ. με την εκπομπή «Με τον πρωινό καφέ» (σχόλια, μουσική, ειδήσεις). Στις 10 π.μ. αρχίζει η εκπομπή «Θέματα, κρίσεις,

απόψεις» όπου αναλύονται διάφορα κοινωνικά και πολιτικά θέματα, τοπικά ή υπερτοπικά. Ιδιαίτερο βάρος έχουν τα οικολογικά. Από τη 1 μ.μ. και μετά αρχίζουν οι μουσικές εκπομπές. Μεγαλύτερο ποσοστό έχουν οι ελληνικές μουσικές εκπομπές όπως «Τι ακούει το Κιλκίς», «Λαϊκό σεργιάνι», «Νυχτοπερπατήματα», «Παρέα με το λαϊκό τραγούδι», κ.ά. Επίσης, ο σταθμός, λόγω των ποντιακών ριζών που υπάρχουν στο Κιλκίς, εκπέμπει καθημερινά τις «Ποντιακές διαδρομές». Άλλες μουσικές εκπομπές είναι «Το μπλουζ χθες και σήμερα», «Μουσικά ατυχήματα» και «Μουσικό κοκτέιλ».

Κάθε Σάββατο υπάρχει η εκπομπή «Σεξουαλική αγωγή» όπου δίνεται ιδιαίτερο βάρος στη σεξουαλική αγωγή των νέων και στην αντιμετώπιση διαφόρων σεξουαλικών προβλημάτων.

Τι περιεχόμενο έχουν οι εκπομπές σας;

■ Οι εκπομπές έχουν κοινωνικό περιεχόμενο, ενημερωτικού χαρακτήρα στην πρωινή ζώνη και ψυχαγωγικού χαρακτήρα μετά το μεσημέρι.

Τι είδους ακροατήριο έχετε (ηλικία, φύλο κ.λπ.);

■ Χωρίς να έχουμε προχωρήσει σε στατιστικές (που εξάλλου δεν είναι στο χαρακτήρα του ραδιοφώνου) και κρίνοντας από την τηλεφωνική επικοινωνία και τις σχέσεις των συνεργατών μας με τους ακροατές βρίσκουμε να έχουμε ακροατήριο κάθε ηλικίας και φύλου. Αξίζει ν' αναφέρουμε ότι στο πρόγραμμα του σταθμού περιλαμβάνονται εκπομπές

■ Εδώ πιστεύουμε ότι χρειάζεται η συνεργασία πολλών φορέων «καλών προθέσεων», για να χρησιμοποιήσουμε μια όμορφη φράση γνωστού περιοδικού. Επίσης, η αφιλοκερδής προσφορά των μελών και συνεργατών των εναλλακτικών προσπαθειών και κάποιος συμβιβασμός όσο αφορά τις διαφημίσεις.

Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει ένας σταθμός για να τον πούμε «εναλλακτικό»;

■ Όπως είπαμε και πριν, κυρίως το κοινωνικό περιεχόμενο των εκπομπών. Κατά δεύτερο, η φύση του σταθμού να είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Ο σταθμός να ενθαρρύνει την συμμετοχή του ακροατηρίου στην συντριπτική πλειοψηφία των εκπομπών και να γίνεται διαρκής προσπάθεια για αναβάθμιση της ποιότητας των καθημερινών ρεπορτάζ και των ψυχαγωγικών εκπομπών.

Από τι αποτελείται η πρωινή ζώνη του Εναλλακτικού Ράδιο Κιλκίς;

■ Από ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος, δελτία τύπου των Δημοσίων Υπηρεσιών, θέματα υγείας (ιατρικά, διατροφής) και θέματα οικολογικού περιεχομένου, προστασίας περιβάλλοντος κ.ά. Τέλος θέματα κοινωνικού περιεχομένου όπως ναρκωτικά, ανάπηροι, σεξουαλική αγωγή κ.λπ.

Ένα από τα έσοδά σας είναι η διαφήμιση. Τι πιστεύετε γι' αυτήν;

■ Για να αντέξει στη συχνότητα ο σταθμός μας, αν και αυτό δεν ήταν στις αρχικές μας προθέσεις, συμβιβαστήκαμε (όχι οριστικά) με την ιδέα της χρήσης

της διαφήμισης. Οι κυριότεροι λόγοι, εκτός βέβαια απ' αυτόν της επιβίωσης, είναι:

α) Θεωρούμε πιο αξιόλογη προσφορά το ν' απασχολούμε τέσσερις στην προκειμένη περίπτωση άνεργους, από το να έχουμε καλύτερη ποιότητα (αν υποθέσουμε ότι η διαφήμιση επηρεάζει την ποιότητα).

β) Ενισχύουμε την τοπική αγορά ώστε τα χρήματα της επαρχίας να μην συσσωρεύονται στα κέντρα.

γ) Η ποιότητα των επαρχιακών σταθμών είναι κλονισμένη αφού στα κέντρα είναι συγκεντρωμένο, στην συντριπτική πλειοψηφία του, το προσωπικό που θα μπορούσε να ενισχύσει την δυναμική τους. Με αυτό το σκεπτικό ποια ποιότητα υποβαθμίζουμε;

Από διοικητική άποψη πώς λειτουργεί το Ράδιο Κιλκίς;

■ Με απόφαση του εκλεγμένου Δ.Σ. της Οικολογικής Εναλλακτικής Ομάδας ορίζεται υπεύθυνος του τμήματος ραδιοσταθμού, ο οποίος εκπροσωπεί τον σταθμό στις εξωτερικές του σχέσεις (δημόσιες σχέσεις, οικονομικά, πρόγραμμα εκπομπών κ.λπ.). Αυτός είναι υπεύθυνος για την σωστή του λειτουργία, για το προσωπικό (όπου βέβαια συμπεριλαμβάνονται άλλα μέλη της ομάδας και εξωτερικοί συνεργάτες) και λογοδοτεί σε εβδομαδιαία βάση στο Δ.Σ. της ομάδας. Η λειτουργία αυτής της υποομάδας έχει ήδη προβλεφθεί και ρυθμίζεται από το καταστατικό της Οικολογικής Εναλλακτικής Ομάδας Κιλκίς. Ο υπεύθυνος αυτός εναλλάσσεται και είναι ανακλητός. Δ

Θεωρούμε πιο αξιόλογη προσφορά το ν' απασχολούμε τέσσερις άνεργους από το να έχουμε καλύτερη ποιότητα — αν υποθέσουμε ότι η διαφήμιση επηρεάζει την ποιότητα.

που απευθύνονται σε συγκεκριμένο ως προς την ηλικία και το φύλο ακροατήριο.

Στη σχέση σας με το ακροατήριο υπάρχουν στοιχεία που να σας διαφοροποιούν από τους κρατικούς και τους εμπορικούς σταθμούς;

■ Μένουμε κατάπληκτοι από την αγάπη και την επικοινωνία, τη συμπάρασταση και τη συμμετοχή του κόσμου στα προβλήματα του σταθμού. Καθημερινά δεν λείπουν οι προσκλήσεις από αγνώστους προς τους συνεργάτες μας. Αν δεν υπήρχε η επικοινωνία αυτή από το αρχικό ακόμη στάδιο, όταν ο σταθμός αντιμετώπιζε καίρια τεχνικά προβλήματα, δεν είναι καθόλου σίγουρο ότι θα φτάναμε μέχρι εδώ.

Πώς θα αντιμετωπίσετε τον ανταγωνισμό από τους εμπορικούς σταθμούς;

■ Τεχνικά, γιατί αυτό είναι κυρίως το πρόβλημα που παρουσιάζεται από το συνωστισμό ραδιοσταθμών στη μπάντα. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι καλύπτουμε τουλάχιστον τον νομό μας. Νομίζουμε ότι ο σημαντικότερος παράγοντας για να επιβιώσουμε στη συχνότητα είναι να μην χάσουμε την επαφή μας με τους συντοπίτες μας.

Με ποιο τρόπο οι εναλλακτικοί ραδιοσταθμοί θα ξεπεράσουν τα οικονομικά τους προβλήματα;

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ
Κ Ι Λ Κ Ι Σ
ΤΗΛ. 26.126

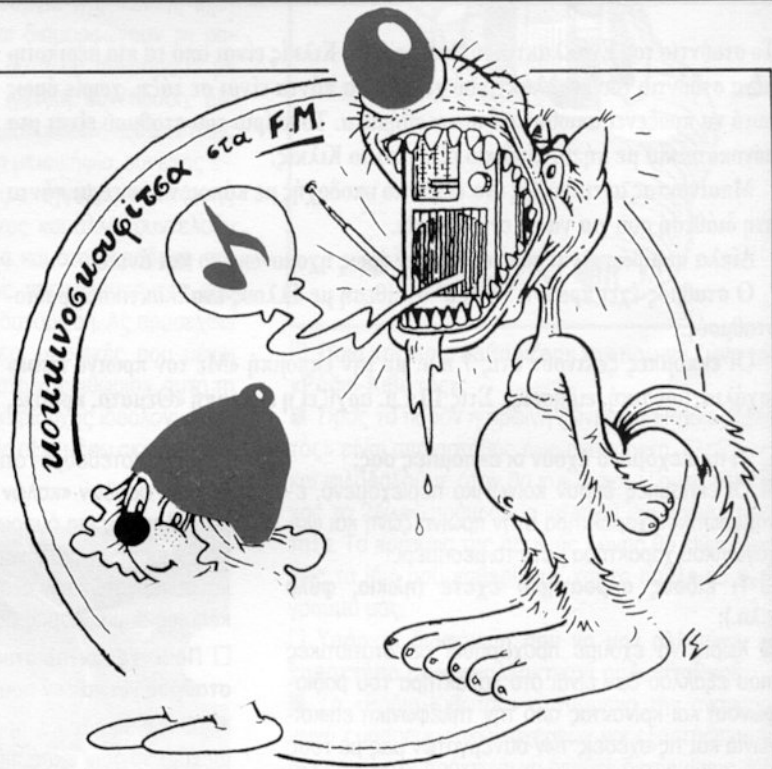
θα πάψει να είναι πειρατική υπόθεση...

■ 94,6 F.M. STEREO

— Χ Α Λ Α Ν Δ Ρ Ι ■

Η Κοκκινσκοουφίτσα μετά από πολλές περιπλανήσεις στα σκοτεινά μονοπάτια του δάσους των αθηναϊκών κιλοβάτ έκανε το μεγάλο άνοιγμα. Εγκατέστησε αναμεταδότη κάπου στην Πεντέλη με προδιαγραφές αρκετά υψηλές. Το υψηλό κόστος της εγκατάστασης και οι κόποι που απαιτήθηκαν την ανάγκασαν να διακόψει τη λειτουργία της για ένα μήνα.

Αναθαρρημένα σήμερα τα Κοκκινσκοουφάκια της νέας μεγαλύτερης εμβέλειας (μερικοί μιλούν για κάλυψη περιοχών αρκετά έξω απ' το λεκανοπέδιο) μας αιχμαλωτίζουν στους 94,6 MHz, με τη μετριοπαθή ντροπαλή ραδιοφωνική συντροφιά τους και το ιδιαίτερο ύφος που κρατούν, σύμφωνα μ' έναν από τους προβληματισμούς τους. Το στούντιο του σταθμού με το συμπαθητικό μπάρακι που λειτουργούν είναι ανοιχτό για καφέ ή ποτό από το απόγευμα. Αν πάτε Τετάρτη σίγουρα θα πέσετε πάνω στη συλλογική τους ιεροτελεστία που τη λένε και συνέλευση.

ΑΥΤΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Μια Συλλογική Πειρατική Προσπαθεια
στους 94,6 MHz στα FM
Βορειοανατολικά της Πρωτεύουσας

Σ' ένα κόσμο πολυπλοκο, πολυσύνθετο, θολό και πάντα καπιταλιστικό, που μεταμορφώνεται, αποπροσωποποιείται και αλλοτριώνει, οι εξουσίες παίζουν το δικό τους παιχνίδι: Αλληλοσυγκρούονται και αλληλοσυμπληρώνονται, απογειώνονται ή βυθίζονται σε χώρους απλησίαστους, γίνονται άπληστες, καταβροχθίζουν και σκιάζουν τα πάντα.

Εδώ, η πληροφορία, ο έλεγχος και η κριτική καταλήγουν παγίδες και οι κρατούντες δεν διστάζουν για πολύ: «αν δεν μπορείς να λύσεις ένα πρόβλημα, φρόντισε τουλάχιστον να το εκμεταλλευτείς»!...

Σ' αυτούς τους καιρούς, που η κρατική μονοπωλωση των ερτζιανών και ο χυδαίος τους έλεγχος

υποχωρούν στην αδηφάγα λογική της κερδοσκοπίας, ο ΣΤΑΘΜΟΣ μας: ένα βήμα μεγάλο ή μικρό, αυτό το αφήνουμε να αποδειχθεί. Σίγουρα θα είναι βήμα στα μέτρα των δικών μας διασκελισμών...

Θέλουμε εδώ να πάρουν το λόγο, όσοι δεν παύουν να αντιστέκονται στη σημερινή εξουσία και τη σιωπή:

όσοι αρνούνται σερβιρισμένες απαντήσεις στο σημερινό κυβερνητικό παιχνίδι:

όσοι αντιλαμβάνονται σαν μόνο, στην κυριολεξία, πολιτικό τους στόχο την ανατροπή των κανόνων του, με την πρωτοβουλία των μαζών.

Αντίθετοι σε αισθητικές παρωπίδες αλλά και σε

ανέξοδα καλοπιάσματα για όλα τα γούστα, ...θα προσπαθήσουμε

να μείνουμε ανοιχτοί στα όποια ανατρεπτικά ακούσματα και πειραματισμούς των καιρών,

να υπερβούμε την κοινή, ως ένα βαθμό σε όλους μας, ακινησία,

να συμβάλλουμε στην ανάδειξη και τον πολλαπλασιασμό δραστηριοτήτων που διατηρούνται αδόμευτες από τη χειραγώγηση του κράτους.

Η αλήθεια για μας παραμένει σύνθετη υπόθεση και η ανεύρεση-υπεράσπιση της ακόμα πιο δύσκολη. Αποσκοπούμε έτσι σε μια ραδιοφωνία-πληροφόρηση που να κοινωνικοποιεί τη γνώση και να βοηθά στη συγκρότηση της κριτικής στάσης των πολιτών.

Μ' όλα αυτά, δεν αγνοούμε τη μόνιμη παγίδα της σημερινής κυβέρνησης: Τις ψευδαισθήσεις, που μοιράζονται απλόχερα, για συμμετοχή στην εξουσία. Είναι πια γνωστές οι διαλυτικές τους συνέπειες που τελικά προσέφεραν ολοένα και μεγαλύτερη ευχέρεια κίνησης στον μεγάλο σκηνοθέτη.

Ο κίνδυνος είναι ευνόητος λοιπόν: Τα μικρόφωνα ξαφνικά παραδίδονται σε αμέτρητους επιβήτορες της κοινής γνώμης, σε Δήμους, σε Κοινότητες (ποιους εκπροσωπούν αλήθεια!), σε μονοπώλια και εκκλησίες, σε διαφημιστές και διαχειριστές, και δεν αγνοούμε το ενδεχόμενο να βρεθούμε τελικά στο ίδιο καζάνι που πριν ίσως εκραγεί θα αφήσει άναυδο, απορημένο και κυρίως πιο ευάλωτο το μέσο πολιτειακροατή. Και τότε ποιος τάχα πάλι θα πρέπει να διασωθεί;...

Εμείς πάντως απορρίψαμε την εκ των προτέρων αδρανοποίησή μας: έστω κι έτσι μπαίνουμε στο χώρο της αβεβαιότητας και του πειραματισμού.

Η πρωτοβουλία πάρθηκε από μια παρέα στα Β.Α. της πρωτεύουσας μ' αυτές τις διαθέσεις. Ασφαλώς δεν είμαστε οι πρώτοι ούτε οι μόνοι. Επιδίωξη μας είναι ένας μόνιμος διάλογος με τέτοιες εναλλακτικές πρακτικές.

Στην περιοχή μας, θα προσπαθήσουμε να συνα-

νηθούμε με την κριτική στάση των πολιτών εκείνων που πιστεύουν στη δυνατότητα μιας τέτοιας ελεύθερης και μαζικής ραδιοφωνίας.

Στο σταθμό όμως, ελπίζουμε εξαρχής να δώσουν τη ζωή και τον τόνο κάμποσοι απ' αυτούς που έχουν ήδη αποκτήσει ή και διατηρούν την προσωπική, πει-

ρατική τους εμπειρία στα ερτζιανά, ακόμα κι εκείνοι που έχουν καταφέρει να κλέψουν έστω και λίγες ώρες από την επίσημη ραδιοφωνία, εισχωρώντας σαν επαγγελματίες στο σκάφος της.

Νομικά καλυμμένη ή ακάλυπτη, η ελευθερία δε θα πάψει να είναι πειρατική υπόθεση... △

Σ Υ Ν Ε Ν Τ Ε Υ Ξ Η

□ Μιλήστε μας για το ύφος και το περιεχόμενο των εκπομπών σας...

■ Κατά 80% περίπου οι εκπομπές είναι, σύμφωνα με τη συνήθη ορολογία, μουσικές. Όμως τα προσωπικά σχόλια που γίνονται από τους παραγωγούς δημιουργούν κάποιες διαφοροποιήσεις ως προς το ύφος, τους ρυθμούς και εντέλει τους στόχους της κάθε εκπομπής. Στο νέο πρόγραμμα θα υπάρχει μια καθημερινή ζώνη που θα παράγεται από μια ειδική ομάδα του σταθμού. Το αντικείμενό της θα είναι τα πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα.

Με δεδομένη τη σιωπή του σταθμού για αρκετό καιρό λόγω τεχνικών προβλημάτων, είναι ευνόητο

...η αυτοχρηματοδότηση και τα άλλα μικρά «κόλπα» (μπαρ, πάρτι, εισφορές) αρκούν, τουλάχιστον προς το παρόν.

πως οι απαντήσεις που δίνουμε αντανακλούν την εμπειρία, τις επιθυμίες και τις σκέψεις μας. Ο προβληματισμός που διαφαίνεται δέον όπως τοποθετηθεί στην περιοχή που βρίσκεται ανάμεσα στη φαντασία και στην πραγματικότητα.

□ Ποιο είναι το ακροατήριό σας;

■ Δύσκολη ερώτηση. Μάλλον δεν γνωρίζουμε. Το μόνο σίγουρο είναι ότι τα μέλη του σταθμού τον ακούνε όταν οι τεχνικές δυνατότητες το επιτρέπουν.

□ Πώς σκέφτεστε ν' αντιμετωπίσετε τον ανταγωνισμό που σπρώχνει και στριμώχνει στη μπάνα

των F.M. όλο και περισσότερους σταθμούς με ισχυρότερα και καλύτερα μηχανήματα;

■ α) Με τη βελτίωση των δικών μας μηχανημάτων, β) Με τη διατήρηση της ελπίδας πως κάποιος από τους άλλους σταθμούς θα υποχωρήσουν κάτω από την πίεση των οικονομικών προβλημάτων, γ) Με την κατανόηση και τη μεγιστοποίηση της ηδονής που νοιώθει ο αδύνατος όταν συνθλίβεται από τους δυνατούς.

□ Η εμπειρία των εναλλακτικών ραδιοσταθμών δείχνει ότι η αυτοχρηματοδότηση, δηλαδή οι οικονομικοί πόροι που προέρχονται από συνδρομές, συναυλίες, εισφορές, δεν επαρκούν. Εσείς τι σκέφτεστε σχετικά μ' αυτό;

■ Η εμπειρία μας και οι πολύ πρόχειροι υπολογισμοί μας δείχνουν ότι η αυτοχρηματοδότηση και τα άλλα μικρά «κόλπα» (μπαρ, πάρτι, εισφορές) αρκούν, τουλάχιστον προς το παρόν. Ευτυχώς ή δυστυχώς δεν έχουμε σκεφτεί ή συζητήσει για ένα πιο δύσκολο μέλλον.

□ Τι σας διαφορίζει από τους κρατικούς και τους εμπορικούς ραδιοσταθμούς όσον αφορά στη σχέση σας με τους ακροατές σας;

■ Η επιθυμία μας και η επιδίωξη οι ακροατές να κάνουν κι αυτοί ραδιοφωνο. Η παραγωγή προσωπικών εκπομπών που είναι πρακτική απόδειξη της δυνατότητας του οποιουδήποτε να διατηρεί συνεχώς και τις δύο ιδιότητες: του παραγωγού και του ακροατή. Η θεματολογία και τα προβλήματα που τίθουν οι εκπομπές (και ο τρόπος βέβαια που γίνονται) που θεωρούν τους ακροατές σκεπτόμενα όντα. Μ' άλλα λόγια οι ακροατές με τον τρόπο τους συμμετέχουν στη διαμόρφωση του προγράμματος του σταθμού.

□ Όσον αφορά στο οικονομικό πρόβλημα, έχετε σκεφτεί να προσελκύσετε διαφήμιση;

■ Έχουν ακουστεί πολλές προτάσεις και σκέψεις. Προς το παρόν ο σταθμός δεν δέχεται διαφημίσεις.

□ Πώς βλέπετε τη δημιουργία ενός πανελλαδικού εναλλακτικού ραδιοδικτύου;

■ Κατ' αρχήν θετικά. Δεν ελπίζουμε όμως σε πολλά πράγματα. Προς το παρόν οι δυνατότητές μας είναι περιορισμένες. Αν δημιουργηθεί κάτι τέτοιο θα κάνουμε βέβαια ό,τι μπορούμε. Πάντως μας ενδιαφέρουν οι συζητήσεις προς μια τέτοια κατεύθυνση. △

ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΙ Ομοσπονδία Οικολογικών και Εναλλακτικών Οργανώσεων

Η 3η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 13 και 14 Ιανουαρίου ενέκρινε και το παρακάτω επίκαιρο ψήφισμα που αφορά το θεσμό και τη λειτουργία της ελεύθερης ραδιοφωνίας:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Από καιρό παρακολουθούμε την άλωση της μπάνας των F.M. από τους μεγαλοσταθμούς των ιδιωτικών συμφερόντων που έχουν φιλοδοξίες επέμβασης στην κεντρική πολιτική σκηνή.

Η χορήγηση των αδειών είναι φειδωλή προς τους εναλλακτικούς ραδιοσταθμούς (μόνο το ΡΑΔΙΟ ΚΙΒΩΤΟΣ και το ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΚΙΛΚΙΣ διαθέτουν άδεια πολύ περιορισμένης ισχύος) με αποτέλεσμα να εκκρεμούν περισσότερο από 12 μήνες οι αιτήσεις τους. Παράλληλα τα πρώτα δείγματα καταστολής εμφανίζονται με την κατάσχεση του ΡΑΔΙΟ ΟΡΑΜΑ Αγρινίου και τους ανησυχητικούς ελέγχους στο ΡΑΔΙΟ ΚΙΒΩΤΟΣ με πρόσημα ανυπόστατες κατηγορίες περί παρεμβολών. Την ίδια στιγμή η υψηλή ισχύς (πάνω από 1 kw) των δεινόσαυρων της εμπορικής ραδιοφωνίας, η κατάληψη δύο και τριών συχνοτήτων από τον ίδιο ραδιοσταθμό, η αναμετάδοση στην επαρχία πνίγουν τις ασθενικές φωνές τόσο των εναλλακτικών ραδιοσταθμών όσο και της τοπικής ραδιοφωνίας.

- Απαιτούμε να σταματήσουν οι διώξεις των εναλλακτικών ραδιοσταθμών.
- Να δημιουργηθεί ζώνη για τη μη κερδοσκοπική και την ερασιτεχνική ραδιοφωνία.
- Να απλοποιηθεί η έκδοση αδειών για τους ραδιοσταθμούς με μη κερδοσκοπικό ή εναλλακτικό χαρακτήρα.
- Να θεσπιστεί ως ανώτατο όριο ισχύος το 1 kw σύμφωνα με το πνεύμα αλλά και την ουσία της τοπικής ραδιοφωνίας.
- Να ισχύσει το Προεδρικό διάταγμα 25/15.1.88 που απαγορεύει την εγκατάσταση αναμεταδοτών που εκπέμπουν έξω από τα γεωγραφικά όρια του φορέα (άρθρο 6 § 3) όπως επίσης απαγορεύει τη δικτύωση (άρθρο 6 § 2).

Ράδιο Καρολίν: Πομπός πάνω σε πλοίο στα διεθνή ύδατα.

